

MAGYAROK AMERIKÁBAN

ELVESZTETTE ZSEBKENDŐJÉT.

\$1.300 volt becsülvénye, s a "becsületes" megtaláló nem ad hírt magáról.

Duquesne, Pa. — Annak a megrozgott ósdi felfogásnak, hogy a megtakarított pénznek a keblébe rejtetett zsebkendőben, vagy a harisnyaszárban van a legbiztosabb helye, újabb áldozata van. Krivda Mária asszony gyűjtögette össze az egész család keresményét, s tele bizalmatlansággal minden pénztárat íránt 1300 dollárt tartogatott össze, s ezt gondosan oszterakva "ölebe" rejteztette zsebkendőjében.

Hosszu időn át nem is esett bájja, boldogan figyelte a drága gyűjtemény biztos gyarapodását sulyban és értékben, s arra még csak nem is gondolt, hogy az kicsuszhat rejtekéből észrevétlenül. Arról, hogy azt pénzteszetben helyezze el, hallani sem akart, s most már késő a bánat, nem segít rajta. Az elvesztett pénzösszeg egy darab 500 dolláros, és 16 darab 50 dolláros papírpénzből állt.

Ujtás a pénzküldés terén

Lehet már amerikai készpénz dollárokat is hazaküldeni.

Az Amerikában élő magyarok eddig csak koronákban küldték a pénzt Magyarországra, ha rokonokat támogatni óhajtottak vagy birtokvásárlásra pénzt küldtek hazára. Hazulról azonban sűrűn érkeztek az oly értelemű kívánások, hogy amerikai dollárokat küldjenek hazára, mert az jobban tudják értékesíteni, mivel a korona alacsony árfolyama miatt az eladók odahaza amerikai dollárokat követelnek.

Vásároltak is itt a magyarok dollárokat szülő pénztárukból, de a hazai bankok csak megfelelő értékű koronákat fizettek ki a címzettnek, mert amerikai készpénz dollárokkal nem rendelkeztek, vagy ha rendelkeztek is, amerikai dollárokat nem voltak hajlandók kifizetni, csak az árfolyam szerinti koronákat, mely árfolyamot, természetesen a bankok tévesztésük szerint állapították meg. Az amerikai magyarok és otthon címzettek is jobban jártak, ha ily berendezkedés mellett korona értékben küldték pénzt hazára.

Az otthon élő rokonok ama kérelme, hogy csak dollárokat küldjenek hazára, az utóbbi időben gyakran megismétlődött a hazai viszonyok és a korona árfolyama hanyatlása következtében s a pénzküldés itt bankárjai útján dollárokat hazaküldésért kérték, de nem lehetett.

A bajon segített Kiss Emil ismert new yorki bankár, aki eddig is a pénzküldés terén bevezetett újításoknál mindig legelől járt, megfelelő előkészületek után bevezette a tényleges amerikai dollár pénzküldését és most itt dollárokat küldő utalványt ad el és küld hazára, melynek bemutatása ellenében budapesti bankja tényleges amerikai papírdollárokat fizet ki a címzettnek. Az így kifizetett dollárokat a címzett megtarthatja és felhasználhatja bevásárlásainál, vagy később ha arra szüksége van, az árfolyam szerinti beváltás koronákra, házműkör. Így módon senki sem lehet arra kényserítve, hogy a dollárokat ellenében felajánlott alacsony árfolyamot elfogadja a banktól. Oda és ahhoz a bankhoz lehet amerikai dollárjait beváltani, ahol több koronát kap.

Ily dollárokat szülő utalványokat egyelőre csak Kiss Emil bankjánál lehet kapni, aki gondoskodott arról, hogy hazai bankja mindenkor elegendő készpénz dollárokkal rendelkezzen és azonnal fizessen is. A berendezkedés egyelőre csak Budapest főváros területére szól és a részleteket Kiss Emil lapunk más helyén olvasható hirdetésében találja meg az olvasó.

Az új pénzküldési módozatot, Kiss Emil bankár eme új dollárkúldési berendezkedését, bizonyára sokan fogják igénybe venni.

EGYHÁZI HIREK.

HIREK A PITTSBURGHI SZENT ANNA RÓM. KATH. EGYHÁZ KÖRÉBŐL.

Arra a híre, hogy nemsokára megérkeznek az ó-hazából a magyar apácák, a hitközség újjáalakította a régi kántoralakot és hozzáfogott a zárda berendezéséhez. Kovács Lajos plébános vasárnap felszólította a híveit, hogy most ez alkalommal a katolikus magyar asszonyok és leányok adjanak legalább 5 dollárt fejenként, és övék legyen a dícsőség, hogy berendezik az apácákat. Kijelentette, hogy e célra férfiút semmi pénz nem fogad el, hanem azt akarja, hogy a megérkező tisztelendő nővéreknek, amikor a zárdat átadják, elmondhassa, hogy ennek a háznak az utolsó szegét is a magyar asszonyok vették. A hívek azonnal megkezdtek az adakozást e célra és az első vasárnap a következő adományok folytak be: 10 dollárt adott: Sziller Péterné, 7 dollárt ajánlkozott öz. Bérés Istvánné, 5 dollárjával a következő némes szívű asszonyok és leányok adakoztak: Laczkó Józsefné, Fodor Ferencné, Fügymik Borris, Szinay Mihályné, öz. Lipták Istvánné, öz. Barna Andrásné, Tondora Imréné, Nagy Lajosné, Molnár Istvánné, Opalkó Mihályné, Opalkó Andrásné, Pasa Fanni, Csatlós Ilona, Szilassy Ilona, Nagy Bálintné, 2-2 dollárt adtak: Rády Agostonné és Onda Erzsébet. Hisszik, hogy a jövő tudósításunkban már sokan lesznek, akik a kezdőket követni fogják és így azokat a derék magyar apácákat meglepik, akik most jönnek ki onnét hazulról és akik fel fogják áldozni életüket, a pittsburghi katolikus magyarokért és azoknak a gyermekeikért.

A Pittsburgh Hazelwoodi Róm. Kath. Magyar Műkedvelő Kör tagjai ugyanezek készülnek a "Goldstein Szám" énekes operette előadására. Kovács Lajos plébános tanítja be őket és már annyira előhaladtak, hogy a darabot november hó 20-án és 27-én fogják előadni a templom melletti Carnegie Hall dísztermében. A darabot kitünően zenekar fogja kísérni és ugyanezek az a zenekar fogja felvonások között a hallgatóságot muzsikájával szórakoztatni.

A darab a következő szereposztással fog színré kerülni. Golya Frigyes, Miliomos Rakaczky József; Golyáné Serke Mariska; Nellike fogadott-leányuk Bálint Juliska; Tavaszli Iparlovag Korbély Lajos; Gerzson Tamás Horváth József; Goldstein Szám; Untener József; Szabolcs póstatiszt; Parannay András; Takács Péter, falusi legény; Toltész Pál; Cielike színésznő; Galathia Teréz; Veron, szobaleány; Szilassy Ilonka; Bibires, részeges kékfűkötő; Molnár Dező; Bibiresné; Suga Etelka; Toncsika, varróleány; Parannay Teréz; Rendör; Kerekes János; Pincér; Majár István; vendégek: Herpák András, Kerekes József, Galvács András, Fügymik Borris, Pasa Fanni és Smith Katalin. Az egész pittsburghi magyarság érdeklődéssel várja ennek az óházában is olyan óriási sikerrel előadott darabnak az eljátszását. Még ilyen szép és

URAM, FIGYELJEN IDE!

Ha Ön szép, csinos és jó állásu ruhát akar viselni, úgy keresse fel az üzletet, ahol legzsébb, legcsinosabb és legjobb szabású ruhákat és Tűlkabátokat készítenek jótállás mellett, ugyasintén javítást, vasalást és tisztítást a legutányosabb árban vállalok. Kívánatra vidékre is elmegegyek, levélleg tenéik értesíteni a lent jegyzett címen. — Lorain és vidéke magyarságának pártfogását kéri.

UJVÁRY ANTAL

magyar szabó
1603 E. 30 ST., LORAIN, O.
Telefon szám: 73867.

igazán kacagatóan vig darabot nem adtak elő ezen a környéken a műkedvelők. A derék katolikus műkedvelőink népszerűségét mi sem mutatja jobban, mint hogy minden amit kezdenek, szép sikerrel végződik. Így, október elején egy szüreti bált rendeztek, melyből tiszta jövedelem lett 246 dollár, amiből 200 dollárt a templomnak adta, a többi pedig házikezelésben maradt a pénztárnoknál.

Házasságok.

Október 14-én esküdtek egymásnak örök hűséget az abaujbaskói Ivános János és Berttha Teréz. Násznagyjaik voltak: Juhász Péter és Berttha Gyula. Október 19-én vezette oltárhoz a sopronkapuári Papp Vendel jegyest az (Abaujm.) hidasnémeti Teluskó Ilonát. Násznagyjaik voltak: Dezmócs József és Vislay István. Október 26-án pedig a (Sopronm.) szegi Karaffa József esküdt meg a jegyessel Lipták Erzsébettel a Szent Anna templomban. Násznagyjaik voltak: Málok Imre és Krajnják József.

A PITTSBURGHI ÉS VIDÉKI MAGYAR REFORMATUS EGYHÁZ KÖRÉBŐL.

Közi: Kalassay Sándor esperes.

Intézkedések. Vasárnap, október 31-ikén reggel a vallásújítás kezdetének 403-ik évfordulóján az ósi hálaadás alkalmából urvasora összással egybekötött istentiszteletet lesznek reggel pont nyolc órakor Rankinban, délelőtt 11 órakor Pittsburghban, ahol 10 órakor kezdődőleg a vasárnapi iskola is meg lesz tartva.

Szombaton reggel 9 órakor kezdődőleg magyar iskola.

Reformációi Emlékinnepe.

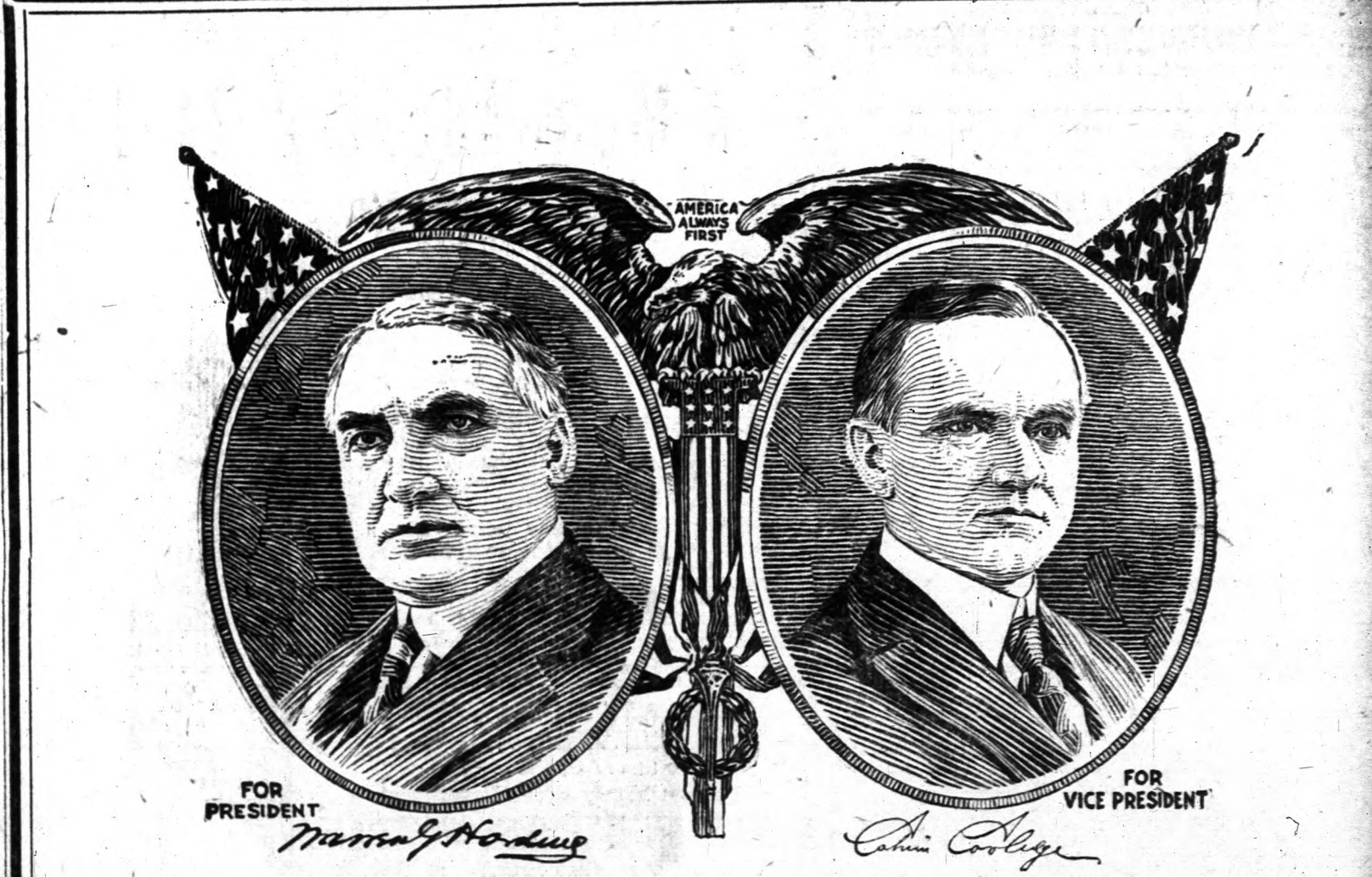
Október 31-ikén vasárnap este az iskolahelyiségben a Keresztény Ifjúsági Egyesület vallásújítás emlékére ünnepélyt rendez, amelynek a programja következő lesz:
1. Gyülekezeti ének.
2. Imádság. Kalassay Sándor lelkész.
3. Luther Éneke. Előadja az ifjúság.
4. Szavaltat. Galló Erzsikétől.
5. Alkalmi ünnepi beszéd. Irtája Vasváry Odón lelkész.
6. Szavaltat. B. Tusay Mihály.
7. A-Gályarabok éneke. Éneklő a közönség.
8. Szavaltat. Bellus Gyulától.
9. Alkalmi ének. A vasárnapi iskola tanítóitól.
10. Szavaltat. Szöllősy Sándortól.
11. Luther Élete képekben. Bemutatja a lelkész.
12. Gyülekezeti ének.
A program után, mint rendezés, fagyaltot s más hűsítőket szolgálnak fel a tagok. Belépti díj felnőtteknek 25 cent. Gyermekek: 15 cent.
A szép ünnepély bizonyára ismét olyan sokan fognak megjelenni, mint az elmúlt alkalommal. Legyenek is ott mindnyáján, akik erősödni akarnak a hitben.

A Pittsburgh Ref. Egyház Pénztári forgalma a harmadik negyedévben.

Az egyház pénztári forgalma a lefolyt negyedévben a következő volt:

Bevétel:	
Juliusban	170.42
Augusztusban	1067.19
Szeptemberben	1886.89
Összesen	3124.49
Kiadás:	
Juliusban	838.48
Augusztusban	126.09
Szeptemberben	394.30
Összesen	1318.87
Levonva a kiadást a bevételből, lesz a negyedévi maradvány: 1765.62. Hozzáadva az elmúlt negyedévi maradványt 2819.68, lesz a pénztár maradványa: 4585.30. Ebből takarékhelyet elhelyezve 3100.00. Checkszámlán maradt 1485.30. Az egyház pénzügyi helyzete a negyedév végén.	
Checkszámlán	1485.30
Hazeliwood Bankban	3000.00
First Nat. Bankban	3000.00

Hadi kölcsönökben 650.00
Követelés 60.00
Összesen 14185.30
Ezek a becsült számok tagyaink bizonyoságát a pittsburghi ref. egyház tagjainak burgéleknek és nőjének, Bigo Juliának.

Warren G. Harding, legközelebbi elnökünk mindenekfelett derék férfit és valódi, tipikus amerikai.

Egy ilyen férfitra van az országnak most szüksége és Mr. Hardingnak ezen tulajdonságai folytán sorakozik az amerikai nép zászlaja alá folyton nagyobbodó számmal és növekvő bizalommal.

Mr. Harding egy tipikus amerikai, egyszerű életet élő férfit, aki mélyen szereti hazáját, büszke annak dicső múltjára és bizva bízik abban, hogy a jövője még dicsőségesebb lesz; — egy olyan férfit, aki minden kérdésben a józan megfontolás után az igazság oldalára áll; őszinte és bátor, tehetséges felől számtalan bizonyosságot tett.

Eppen úgy, mint a többi nagynevű elnökeink, republikánusok és demokraták, Mr. Harding is amerikai élet iskolájában nevelődött, a népiskolában. Fiatal éveit éppen oly sok nehézséggel küzdötte át, mint Lincoln. Munkáját éppen olyan lelkesedéssel, hűségesen és tisztességgel végezte el, mint a martin-elnök, anélkül, hogy az eredményért külön dicséretet vár volna. Mindig a nép között élt és jól tudja, hogy a néppel való együttműködés az élet sikerének titka. Az élet iskoláját a nép között járta ki, úgy él és úgy érkezik, mint a nép gyermekei, ennélfogva tudja jól, mit akar a nép, mire van szüksége.

Igy, miután közöttünk nőtt fel, a legnagyobbak között első lett, ennek a nagy perenek a hívó szavára válaszolt, mert képes arra, hogy az amerikai nép parancsoló szavát hallatassa. Nemzetünk történetének mindig komoly pillanatában, maga a nép volt képes a helyes utat megmutatni, a népnek meg van az ereje hazafias érzelmeinek felángolásában az országot, ebben a perében, a mely születése óta a legkomolyabb krízis elé állította a nemzetet, megmenteni egy ballépés végzetes következményeitől. Senki más, mint Amerikában kipróbált, igazi fia lehet a nép vezére, most, ebben a történelmi pillanatban és ez a férfit: Warren G. Harding.

Minél többet halljuk és látjuk őt a mostani választási harc alatt, annál jobban szeretjük és bizunk benne. Az utóbbi hetek, hónapok óta folyton növekszik az alakja szemünkben, látjuk, hogy mint lett a nagy vezérek között is a legelső.

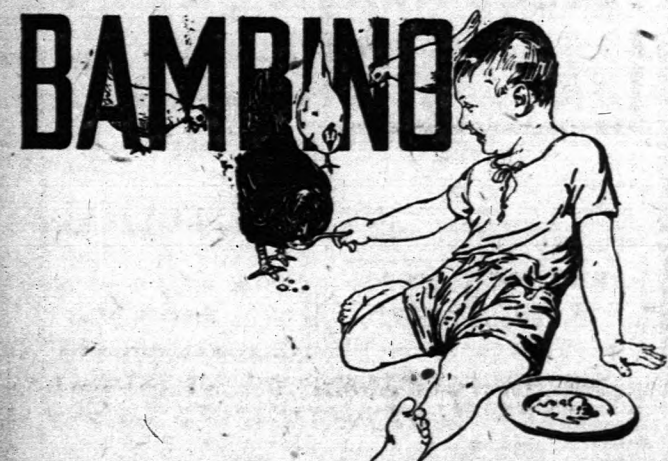
Előtünk áll, mint az igazi amerikai férfit, testben, lélekben nagy és erős. Egyformán beszél mindenkivel: beszéde őszinte, nyílt, egyszerű és komoly. Nem az a célja, hogy hallgatói érdeklődését pusztán kielégítse, hanem megmondja, egyszerű, de komoly szavakkal, mit fog tenni, mit nem, olyan egyszerű, könnyen megérthető szavakkal, hogy a tévedésnek még az árnyékát is kizárja. Őt hallgatva, érezzük, hogy amit mond, azt komolyan átérzi és azért hiszünk benne, azért bizunk benne.

Ennek a nagy, jó amerikainak vezérlete alatt Amerika biztos kezekben lesz. Erős lábakkal Amerika földjén áll, szive mindenekfelett Amerikáért dobog, látóképeségét azonban az amerikai horizon nem homályosította el. Egy nagyember józan bizalma van meg Mr. Hardingban, a hűségnek még az árnyékát se fedezni fel benne. Nem gondolja magáról azt, hogy csodaember, velünk egyformának vallja magát. Mindig azt fogja tenni, ami szerint közös hazánk javát szolgálja, azonban miután biztos akar lenni afelől, hogy a lehető legjobb döntést hozza, legjobb férfiak tanácsát is kikéri majd. A republikánus párt előrelátható határozatait mindig úgy fogja majd végrehajtani, hogy meghallgatja előbb a nép szavát, tanácsot kér és lépést tart velük és mindenki meggyőződik majd arról, hogy ebben a férfiban önállóság, erő és bátorság van azoknak a dolgoknak kivételére, amiket ő helyesnek és igazságosnak vél és a rendelkezésére álló összes eszközökkel a szükséges újítások behozatalára fog törekedni.

Most, amikor az ország hajójának kormányát bizonytalan kezek vezetik, Isten áldása, hogy a nép az ország kormányzását egy olyan kipróbált erejű férfit kezeibe helyezheti, mint a milyen a mi vezérünk. Nekünk most már meg kell tenni kötelességünket, az pedig semmi más, mint a megfelelő férfit az őt megillető helyre tenni. Megtesszük azt, esőben, vagy napos időben, a választás napján szavazatunkat ennek a két férfinak adjuk:

Harding és Coolidge

Republican National Committee

BAMBINO
Az egészséges gyermek boldog gyermek
Védje meg gyermeke egészségét az által, hogy mindig kényel tart, szorítsa, bégörög, háménés és székrekedés ellen egy üveg.
BAMBINOT
Gyermek határu, kellemes és eredményes. Gyermekek szeretik s mindig többet kennek belőle.
Kíváncsi mindaz az eredeti csomagot, amelyen a Bambino Baby képe látható. Ára 50 cent üvegenként, postán küldve a gyárból 60 cent.
F. AD. RICHTER & CO., Bush Terminal Bldg., No. 5, Brooklyn, N. Y.

CSOMAGPOL
A MAGYAR KERESKEDELMI EGYESÜLET MEGTALÁLÓ MAGOKAT A
A beviteli engedélyt...
A postai...
E. R. White...
A REPUBLIKÁNUS ELNÖKJELŐ CLEVELAND
WARREN G. HARDING...
Husz ezer ember...
Cleveland, nagy...
A Perry ház...
Warren G. Harding...
Mert szent...
PAIN-EXPE...
A "SZABADSÁG"

Szabadság Sunday Magazine

A SZÖRGALOMRA

azok, akik blazirt filozófiát vallanak s ezért azt hiszik, hogy a náluknál tudatlanabban őket bölesnek tekintik, rászokták fogni azt, hogy filiszteri kvalitás, nem kell figyelembe venni, semmi értéke nincsen s hasonló közhelyszerű kijelentésekkel akarták az értéktelenségét és fölösleges voltát kisütni. Ez a tartalmatlan fölény természetesen koránt sem jelenti azt, hogy ezentúl a szorgalomnak már semmiféle létjogosultsága nincsen. Ha úgy lenne, ha a szorgalomnak csakugyan nem volna értéke, ha a szorgalom csakugyan nem lenne az az erény, amelyet érdemes megbecsülni és komolyan venni, akkor igazuk volna azoknak kétségtelenül, akik romboló böleselet hirdettek s akik a semmittevést, a fölényeskedő filozófiájuknál fogva, magasabb rendű életprocesszusnak tekintik.

Hol volna az emberiség, ha a blazirtak lettek volna tulsulyban azokkal szemben, a kik a szorgalmat hirdették? A gondolaton kívül, mely irányít és kijelöl, a szorgalom volt az, amely évezredekken keresztül az emberiség kincsesházát gyarapította. A szorgalom teremtette meg, az alkotó gondolat segítségével, a nagyszerű templomokat, képtárakat, muzeumokat, könyveket, festményeket, szobrokat, a nagy ipartelepeket és kereskedelmi központokat, a szorgalom a becsvágygal egyesítve volt a forrása temérdek új alkotásnak, ami nélkül most már az emberiség el sem lehetne.

Cinikusnak lenni, a szorgalom erényén taposni egyáltalában nem vall szellemi fölényre. A legkönnyebb valakire ráfogni, hogy stréber azért, mert szorgalmas. A legkönnyebb saját magával elhíttetni azt, hogy az ember élet és emberismerő s a de-zilluzionáltságánál fogva nem erőlteti meg magát. Az már azonban az élet rendje, hogy mégis csak azok legyenek kisebbségben, akik nem veszik komolyan a szorgalmat, akik nagy és semmitmondó gesztusokkal intézik el az élet fontos és kevésbé fontos kérdéseit.

Ha már élünk, akkor csináljunk tartalmas életet a sorsunkból. Ennek egyik módja pedig az, hogy legyünk szorgalmasak.

— Ennek egyik módja az, hogy ne ne vessünk és ne gunyolódjunk azokon, akik életük tartalmát szívós és ernyedetlen munkával akarják kitölteni. Az egész létünknek egyik legrokonszenvesebb jogosultsága az, hogy minden vérpazarlás, igazságtalanság, igaztalan vagyoneosztás, sokszor meg nem érdemelt siker és elismerés ellenére a szorgalom az egészséges hajlamu emberekből még sem veszett ki. A fejlődésnek a szorgalom a pillérje. Mennél több a szorgalmas ember, annál erősebbek a fejlődésnek és haladásnak az oszlopai.

CSAK A VÉGLEG

elkeseredett, esalódott lélek állíthatja, hogy "rosszak" az emberek. A halálos elkeseredés, a világmegvető álböleselkedés mondhatja csak, hogy az embertömegekben több a rossz, mint a jóindulat.

A világháború viharzásának idején, pillanatokig úgy látszott, hogy meghalt a szeretet a földön, hogy kipusztultak a jóérzések az emberi lélekből, hogy felülkerekedtek mindenütt a földön, ahol emberek élnek, a rossz indulatok. De csak pillanatokig hittük ezt és különösen azok hitték, akik az elfogult, a háborúra uszító, a "végső kitarítás" mellett lelkesítő sajtón keresztül itélték meg az eseményeket.

A esatateren, a sáncárkokban gyilkos farkas-szemét néző fegyveres tömegekben nem tombolt olyan erővel a gyűlölet, mint a veszedelem színterétől távol élő félrevezetett, felizgatott tömegekben.

Bármily kegyetlen háború volt is a világháború, az ellenfelek a esatateren megbecsülték egymást és nem gyűlöletből rontottak egymás ellen: kötelességből, felsőbb parancs erejének engedelmességgel.

A jóérzések öntudatlanul élnek minden emberi lélekben. A gonosz indulatokat mesterséges eszközök csempészik a lelkekbe és hogy mennyire nincs gyűlölet az emberben, azt igazolja az a tény, hogy a gyűlöletre egyenesen tanítani kell a tömegeket. És ha bünyös valaki, úgy semmiesetre sem a félrevezetett lélek, — hanem a félrevezető tanító mester.

Az élet folytonosságának szent őrzője, az anya, egyformán szeret, egyformán érez mindenütt a világon. A háború osztályokra, ellenséges csoportokra szaggathatja a föld nemzetének családját, de azért a legörületesebb háborús időkben sem fedezhet fel különbséget, a legaprólékosabban dolgozó tudós sem, a francia, vagy a német anya között. A magyar anya épp oly szeretettel csüng gyermekén, mint az oláh anya; a civilizált amerikai anya érzéseit hajszálfínomságu különbségek választhatják el a félvad indián anya érzéseitől.

És minden gyermek első táplálékául az igazi, a legnagyobb szeretet termékét: az anyatejet kapja. És az anyatejet nem mérgezheti meg semmiféle gyűlölet.

Jónak születünk valamennyien és csak a gonoszok pusztíthatják el az ősi jóérzéseket, plántálhatják belénk a gyűlölet mérget. Az emberek nem "rosszak." De úgy ahogy egyetlen férges gyümölcs egész hordó gyümölcsöt megronthat; egyetlen gonosz egész embercsoportokat ránthat magával a rosszság moesarába.

AMI

NEDVES, öreg házban laktunk. Nagy, tágas szobáink voltak; csupa régi, ódon, szette-ottorokkal, hajdan lángolószínű, elszomorodott függönyökkel, rég elporladt újabb kézimunkáival, öblös, kiült karosszékkel, sok érdekes rézmetszettel a falakon. Nagymama akkoriban halt meg, párnás fejtámlája, sokat használt vörösbasztakája azon módon, mint életében szerette. Szép, szőke, szomorú anyám sokat sírt, reggel és este, kibontván sarkig érő pompás haját, amelyet többé nem rendezgettek gondos szeretettel nagymama ujjai.

Mi, gyerekek, halkan jártunk-keltünk akkoriban. Nagyranyilt, ijedt szemekkel nézdegeltünk ki a holdsütötte udvarra, hol idegen és félős éjszakákban fekete óriásokká nőttek a fák és a kut vaskarja fenyegetően integetett. Csak Ilonka tipegett fehér ruháskájában végig a szobákon, bátran és elbizakodottan kiáltván:

— Mama, mama!...

— Ami rendszeren a nyomában járt. Rövidszőrű, barna bundáját fölborzolta, fogait elviesoritotta, ha idegen férközött, főként Ilonka közelébe és nyét fölhevén, nevetett, ha valami tetszése szerint történt.

Jó kutya volt. Mindnyájan szerettük. Hagyta, hogy befogjuk a kis játékosai elébe, nem haragudott, ha fekvése közben keresztül bukfenceztünk rajta, játszott velünk, kedvünk szerint. Értett minden szót és szinte felelni tudott a vakkantásával, hűséges szemének nézésével.

Ünnepélyes alkalmakkor teljes nevén: Amie d'ornak neveztük. Ilyenkor vicsorgott, megrázta bundáját, mintha tisztálkodni akarna és bolondul ugrált körül mindnyájunkat.

Ami olyan volt, mint nagyon sok ember. Mindenhez értett, mindenhez inkább volt esze és tehetése, mint amire nevelték. Vadász-kutyának kellett volna lennie — szegény apám sok időt, fáradságot pazarolt betanítására — de nem láttam állapot annyira félni a puskától, mint őt. Ha meglátta, hogy apám vadászathoz öltözik, hogy a vén Péter a puskát, tarisznyát készíti elő és kiinn a kis kocsai elé fogják a két sárgát, Ami behuzta farkát, füleit lelapította, ijedten pislogott és percek múltán úgy eltűnt, mintha a föld nyelte volna el. Hívhatták, füttyentettek neki, szidhatták, fenyegethették agyonlövésével vagy akármi másál, kinálhatták volna a legfinomabb, legillatosabb pecsenyével, elő nem került. A többi kutya örvendezve esaholt, Ami valahol az ólak alatt lapult vagy a bozótok között rejtőzködött. Csak ha jó messze robogott a kocsai, bujt elő. Vidáman, farkesóválvá, vinyogva futkosta körül az udvart, reánk ugrált, nevetett, egyáltalán nem szegyelte gyávaságát. Apám épen ezért nem állhatta de mama pártját fogta.

— Szereti a gyerekeket. Hűséges, okos. Többet ér sok gyengecsü pesztránál, hát hagyj szegényt...

Igaz, hogy a víztől való iszonyatát is legyőzte miattunk. Kertünkön keresztül futott a Kapos, ott még kicsi, sekélyvízű ér, különösen alkalmas nyáridőn a kellemesen langyos vízében való lubickolásra. Ha fürdődtünk, Ami egyideig kétségbeesetten futkosott a parton, utóbb azonban nagy prüszkölések között nyilvánvaló undora dacára bejött hozzánk. Szóval: volt ereje, hogy önmagát legyőzze miattunk. Amellett képtelen ravaszág élt

benne, ami különösen kiütözött, ha valamelyes megrövidítéséről volt szó. Jogot formált ugyanis ahhoz, hogy mindenkor a familiával tarthasson. Akár vendég jött, akár mi mentünk látogatónak. Különösen az utóbbi esetben érzékenykedett. Tudta, hogy anyánk, ha szerét teheti, lezárhatja, tehát

örökösen figyelőállásba helyezkedett. Amint meglátta mama buzarvirágos szép fekete selyemkalapját, magasan, okszerűen, keskeny karimával viselték akkoriban, Ami nyilként röpült a kapu elé. Kívülről, hogy valami furfanggal rá ne lehessen esattantani orra előtt a zárat, leült, füleit hegyezte és éles szemekkel leskelődött befelé. Ha megpróbálták visszakergetni — pedig mindig megpróbálták — a következő pillanatban már az utca sarkára vágatott. Ott ült, hegyezte füleit és lesett izgatottan. Nem esaphattuk be. Velünk nem jött, elmehtünk akár idegenül mellette; mamát várta. Vigyázta: jobbra fordul-e vagy balra? Ha ő nem jól indult, örült rohanással vágatott esetleg két-három utca, bokron, kerítésen keresztül, ő volt benn legelőbb. Egyesben, bolondul furakodott át közöttünk s ha célt ért, vigyorgott örömben. Es ha mama kiharancsolta a szobából, hová velünk együtt nyomult be, akkor is bizonyosak lehetünk, hogy távozáskor mégis a diván alól vagy valami butor háta mögül kecmereg elő. Tudniillik a legelső alkalmas pillanatban okvetlenül belopakodott.

Szóval: nagyon érdekes, okos kutya volt. Amellett rártartós. Nem kötött barátságot holmi jött-ment ebbel. Az utcán rájuk mordult, megmutatta nekik éles, hegyes fogait, udvarunkban meg nem tűrt idegen betolakodót. Másik két kutyánkkal se nagyon pajtáskodott.

Csak minket szeretett. Különösen a kicsi, aranyhajú, édesneve-

tésü Ilonkát. Járt utána kezes bárányként, nézésével cirógatta, lép-teit vigyázta.

Sok szomorúság szakadt akkoriban családunkra. Egyik baj a másik után, egyik szerencsétlenség a másik nyomán. Nagybátyámat — komoly arcú, sudár, kevésszava, ábrándos reményekkel teli

Irta: Törökné Kovács Hermin

Ami nem hallja. Nyöszörög. Anyám magához öleli kis hugomat.

És fényeket vet be a szikrázó villám. Ijesztőn feketék künn a fák és úgy zognak, resegnek, ropognak, hogy borzalom nézni, hallani.

— Éj! — hallom Ilonka vékony kis hangját és a villám fényénél látom, hogy torkát mutatja.

Anyám nagyot sikolt. Ölbe kapja, rohan Ilonkával.

Orvosért futnak és mi, többiek, összehuzódunk félelmünkben. Éjjel panaszos kutyavonításra ébrednek. Már elült a vihar, ezüstösen mosolyog alá a hold tele tányérja.

Valami odahajt az ablakhoz. Valami, ami erősebb akaratomnál, ami uralkodik rajtam és ami abból a borzongató, ösztönös iszonyatból táplálkozik, ami szívem mélyéig megrengtet és viaszos sápadtá változtatja arcomat.

Kinézek. Ami ott ül a holdsütötte udvaron és fejét magasra tartva, vonit keservesen.

Tudom, hogy Ami ül ott és mégis, mintha eddig sohase lát-tam volna. Megnőtt, átalakult, fe-kete, hatalmasan rajzolt vonala-kat öltött, idegenné félelmissé bor-zongatóvá lett.

— Ami! — kiáltom teljes erőm-ből. — Ami!

Nem hallja.

Üvölt tovább.

Két másik kutyánk után a kör-nyék valamennyi ebe feleget reá. Reggel anyám fehér arecal hangtalan jár-kél.

Pedig Ilonka ott vidámkodik rózsás kis arcával és nevet, ját-szik pajkos örömmel.

— Almomban — hallom, amint mondja apámnak — mamát lát-tam. Fehér virágot tartott kezé-ben és odatűzte Ilonka mellére... Apám erőltetve nevet.

— Álom. Semmit se jelent.

Hanem azért ő is végigsimogat-ta Ilonka aranyhaját.

Istenem! Ki tudná, hogyan jött az egész? Miként történt? Gyer-mek élete akár a korai bimbóé. Jön egy szélvihar, egy kelletlenül égetőbb sugár, egy lehelet — alig súlyosabb a bánatterhes gondolat-nál — és nincs többé!

Ilonkát égő gyertyák közé fek-tették. Sok koszoru volt körülöt-te, fehér kis ruháján elhímtett ezernyi virág.

Anyám felájultan, térdein ros-kadozott.

Sirtunk.

És látom, hogy Ami ott ül a sarokban. Nézi Ilonkát. És lassan odalopakodik a kis koporsó alá. Hiába hívják, nem jön onnan. Étel se kell neki. Csak ül fölbor-zolt szőrrel és forgatja szemét. A mikor le akarják csukni a kopor-sót, rámondul az emberekre, fogait vicsorgatja. Erőszakkal vitték el onnan...

Anyám soha többé egyetlen szó-val nem engedte bántani Ami. Jö-hetett velünk kedve szerint, sen-kise kergette vissza. Most már anyám után járt lépten-nyomon, neki hízkeledett, reánevetett ör-vendezés, körülötte ugrált játé-kosan.

Én mindig iszonyodtam tőle. Ugy láttam mint azon az éjjelen, a hold ezüstös fényében, feketén és megnövekedetten, égnek me-resztelt fejjel és hallottam bor-zalmas vonítását...

Anyám sokszor kérdezte:

— Miért félsz tőle? Ami derék, hűséges állat.

Megsimogatta. Ami fölhuza ajkát; vigyorgott és ment utána lépten-nyomon alázatosan.

Ó! nem sokáig követhette...

Vajjon pá

N

gőll

erre

köz

javul s min

a közélet

földkerekség

mában ne h

tek Ligajáró

amely Wilso

s amely az

nak volt ki

mérdek véle

a nemzetek

békét és a

riálni akaró

többen szol

mennyien a

ták, valósít

vöben is so

a tárgya. A

tek, amely

esatlakoztat

séghez, term

vannak 'gy

hogy a Ne

életképes

Liga végre

eddig ugyan

alkotott s

visszhangja

tosabb kér

utóbb példá

vilnai kérd

gyenge és

kik a Nemz

a hívei, azo

hogy a 'Lige

dig a kezdé

kell megkü

meggyőződe

ják, hogy a

voltaképen

nemzedék f

A Nemze

hajtó bizotts

igazolására,

fel a hivatá

pontot akár

csakugyan

ja a nagy k

si palotát

millió ötszáz

Ezen az össz

ezer frankk

hogy opciói

a palotát ké

palota győz

a genfi tö p

munkálatok

művesek ma

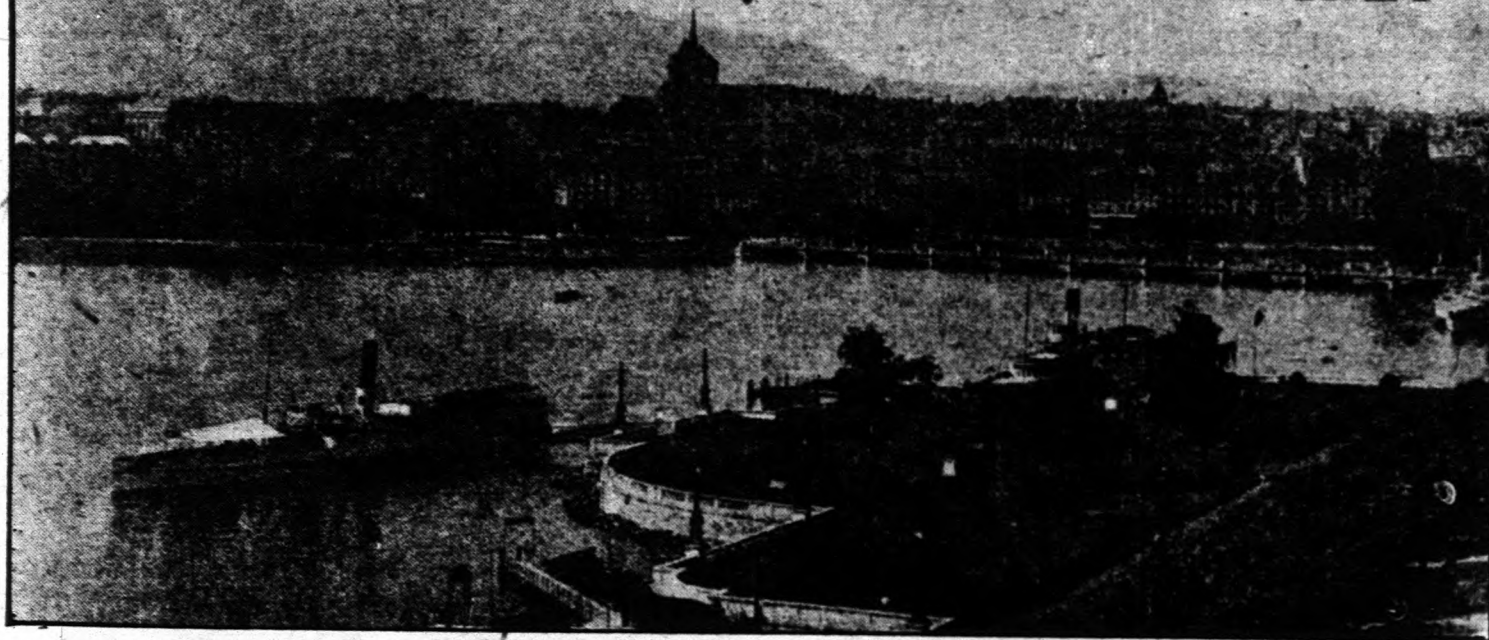
Liga tiszták

Londonban,

ban volt elh

Rómába von

THE LEAGUE OF NATIONS ASSEMBLY

A NEMZETEK LIGÁJA

Vajjon micsoda tulajdonképpen a Nemzetek Ligája? — Az elnökválasztási kampány legfontosabb kérdése. — A nemzetek Ligája új palotába költözött Genfben. — Van e gyakorlati jelentősége a nemzetek szervezkedésének? — Eddig negyvenkét nemzet csatlakozott már.

NINCS az az újság a világon, amely tényleg méltó erre a névre s ne foglalkoznék a Nemzetek Ligájával s, nincs az a gondolkodó és a közélet iránt érdekfűző ember a földkerekségen, aki valami formában ne hallott volna a Nemzetek Ligájáról. Az a hatalmas terv, amely Wilson elnökből indult ki s amely azóta temérdek támadásnak volt kitéve s ugyancsak temérdek védelemben volt része, az a nemzetek szervezkedése utján a békét és a jövő háborúját elkerülni akaró program, a melyhez többen szóltak hozzá, mint a mennyien az alkotmányát olvasták, valószínűleg még a közel jövőben is sok vitának lesz a tárgya. Azok a nemzetek, amelyek már eddig csatlakoztak a Népszövetséghez, természetesen megvannak győződve arról, hogy a Nemzetek Ligája életképes intézmény. A Liga végrehajtó bizottsága eddig ugyan vajmi keveset alkottott s a szavának a visszhangja éppen a legfontosabb kérdésekben, legutóbb például a finnei és vilnai kérdésben nagyon gyenge és sápadt volt. A kik a Nemzetek Ligájának a hívei, azok arra utalnak, hogy a Ligának még mindig a kezdet nehézségeivel kell megküzdenie s azt a meggyőződést hangoztatják, hogy a Liga előnyeit voltaképpen csak a jövőbenő nemzedék fogja élvezni.

A Nemzetek Ligájának végrehajtó bizottsága részben annak az igazolására, hogy komolyan fogja fel a hivatását s hogy olyan központot akar teremteni, ahonnan csakugyan megfelelően irányíthatja a nagy kérdések menetét, óriási palotát vásárolt Genfben öt millió ötszázézer svájci frankért. Ezen az összegben kívül még ötszázézer frankkal rendelkezik a Liga, hogy opeitot biztosítson magának a palotát körülvevő területre. A palota gyönyörű helyen fekszik, a genfi tó partján s az átalakítási munkálatokat az építésszek és kőművesek már meg is kezdték. A Liga tisztikara, amely egy ideig Londonban, a Sunderland House-ban volt elhelyezve, később pedig Rómába vonult át, azzal a tervvel

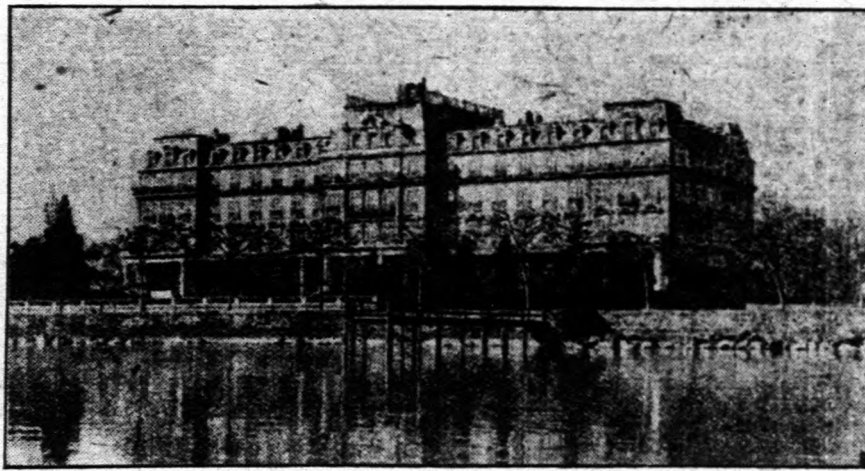
foglalkozik, hogy lehetőleg már november közepén vonuljon be az új otthonba.

A Nemzetek Ligájának végrehajtó bizottsága legutóbbi római rendkívüli ülésen elhatározta, hogy november közepe táján nagy konferenciát tart s a konferencia színhelye lehetőleg már Genf legyen, a ligának az új palotája. Annyi bizonyos, hogy habár Genfnek módjában volt már sok mindenféle nemzetközi jelentőségű politikai és gazdasági, társadalmi és erkölcsi eseményt szemlélni a falai között, nagyobb jelentőségű, a következőkben fontosabb karakterű intézménnyel, mint a Nemzetek Ligája, még nem rendel-

nyöket is remél. A gyakorlati jelentősége elsősorban abban áll, hogy a liga főtjtikárjának jelenlést kell majd tennie a tíz hónapos működésről s ebből a jelentésből kell majd kiderülnie annak, hogy a Nemzetek Ligája a tíz hónapos működése alatt tett-e gyakorlati értékű munkát vagy sem. Számokkal, adatokkal, pontosan meghatározott eredményekkel kell majd a liga titkárjának a jelentését kitöltene. Ez a jelentés fogja kétségtelenül eldönteni azt is, hogy az amerikai elnökválasztási kampányban igazuk van-e azoknak, akik szappanbuborékértékűnek minősítik a liga határozatait s azért csatlakoztak Hardinghoz,

jai is a Nemzetek Ligájának, nem foglalnék-e el eltérő álláspontot a háborútól sújtotta nemzetektől? Magyarországnak és Bulgáriának az ügye ugyancsak fontos. Ez a két ország nemcsak a háborúban volt, de a szövetségesek ellenségei voltak s a ligának a novemberi konferencia alkalmával állást kell majd foglalnia arra vonatkozólag, hogy maga mellé veszi-e ezeket a nemzeteket s ha igen, milyen feltételekhez köti magát. Természetesen az is fontos, hogy feltételek esetén Magyarország és Bulgária milyen álláspontra fog helyezkedni. Csupa nagyjelentőségű kérdés, ha már arról van szó, hogy a nemzetek közötti egyetértés alapján a jövő békéjét biztosítsuk.

Akik azt hiszik, hogy a liga alkotmányán változtatni nem lehet, hogy annak a dogmái esalhatatlanok, azok tévednek. Éppen a genfi konferencián kell majd bebizonyítani azt, hogy a liga megteremtői egyáltalában nem voltak biztosak a esalhatatlanságukban s azért semmitéle szükséges és helyes alkotmánymódosítástól nem szabad majd riadozniok. Nagyon fontos annak a viszopynak a megállapítása is, amely a Nemzetek Ligája és a Szövetségesek Békétanácsa között fennáll. Sokan azok közül, akik nem értenek egyet a Nemzetek Ligájával, arra hívják, hogy voltaképpen csak kiegészítője a

A Nemzetek Ligájának palotája Genfben.

kezett. A novemberi konferencián olyan határozatokat hozhatnak éppen ebben a városban, amely döntő befolyással lehet a jövő politikájára s a nemzetek közötti viszony megállapítására. Ebben az időtájjban negyvenkét nemzetnek a megbízottja fog megjelenni a bájos svájci városban s tárgyalni fogják a világ sorsát érintő kérdéseket. Elméleti szempontból ennek a konferenciának a jelentősége abban látszik rejleni, hogy a világbéke megteremtésére, a gazdasági ellentétek eliminálására, esetleg újabb ötletek és tervek fognak ezen a konferencián felszínre vetődni.

De a konferenciától a negyvenkét nemzet megbízottja természetesen gyakorlati jelentőségű elő-

a republikánus párt elnökjelöltjéhez vagy pedig igazuk van-e azoknak, akik az emberiség fejlődésében óriási lépésnek tekintik a Nemzetek Ligájának életképességét, s azért adták le a szavazatukat Cox kormányzóra, a demokraták elnökjelöltjére, aki a Nemzetek Ligájával bizonyos rezervációkkal, azonosítja magát. Nagy az érdeklődés az iránt az álláspont iránt is, amelyet a háboru alatti ugynevezett semleges nemzetek, Norvégia, Svédország, Dánia, Spanyolország, Svájc, Chile és Argentína fognak a Liga gyakorlati jelentőségű kérdéseiről tanúsítani. Vajjon mik lesznek a szuggeszióik? Vajjon milyen tervekkel fognak majd előállani? Vajjon ezek a nemzetek, bármennyire tag-

Békétanácsnak, sőt nemcsak kiegészítője, hanem alárendeltje. A mit a Szövetségesek Békétanácsa akar, azt a Nemzetek Ligája a legnagyobb készséggel teljesíti. Szóval nem független intézmény. A novemberi konferencián ki kell derülnie annak, hogy ennek az állításnak semmi alapja nincsen. Mert ha csakugyan ez volna a helyzet, akkor sem a semleges államoknak, az ellenséges országok közül pedig sem Bulgáriának, sem pedig Magyarországnak nem volna semmiféle keresnivalója a Ligában. Minek egy olyan Ligához tartozni, amelyben a háborúban résztvevő hatalmaknak volna csak döntő szavuk?

Oroszlán karma, kígyó marása...

Írta:
G. Miklósy Ilona

A VADLOTT felel bírónak: ...Boesánat, ügyvéd ur, most én beszélek. Nagyon köszönöm önnek, hogy olyan lelkes hévvel védelmezett. De kénytelen vagyok kijelenteni a tekintetes törvényszék előtt, hogy mindaz, amit az ügyvéd ur mondott: hazugság. A feleségem ártatlan. Olyan tiszta attól a bűntől, amivel magát vádolja, amilyen tiszta és ártatlan volt, mikor feleségül vettem. Én tudom, hogy sohase vétkezett. Nem csalt meg. Mindig tudtam, hogy szerencsémre vagy szerencsétlenségemre, ama ritka asszonyok közül való, akik úgy undorodnak a lelki tisztatlanságtól, mint utálják a testükön a szennyet. Tudtam ezt akkor is, mikor megöltém a legjobb barátom, mert azt hittem, hogy a feleségem — szeretője.

Ne méltóztassanak olyan megdöbbenve rám tekinteni. A törvényszéki orvos urnak igaza volt, midőn kiállítva rólam a "látélelet", azt írta: — "Nagyfokú ingerlékenység, súlyos félelmi érzések, kényszerfélelmek, álmatlansággal járó idegrendszeri kimerültségi gyöngeség "van-jelen", de a büntetett a vádlott — bár nagyfokú fölindulásban — ép elmével követte el."

Tehát, mint a hivatalos tekintély bizonyítja, nem vagyok öriült. És mégis azt mondom: tudtam, hogy a feleségem hü hozzám és mégis bizonyos voltam benne, hogy — megcsal.

Csak asszonyoknál keresnek ennyi logikátlan-ságot, ugy-e? Pedig minden embernél fölálható, akik egy közös rettenetes betegségben szenvednek: a féltékenységek. Tudom, sokan vannak a teremben, akik elsápadnak e szavak hallatára és azonnal megértenek engem. De ha kint padra vonnák őket, akkor sem vallanak be. Mert a "szörnyű betegség" éppen azért olyan súlyos, gyógyíthatatlan, mert féltve rejtegetik, szégyelve titkolják szenvedő áldozatait.

Gyakran hallottam beszélgetés közben, amint egyik-másik barátom vagy barátom fennem hirdette: — "Én ugyan nem félték a feleségemet! Nevetésem, csak nem leszek féltékeny a férjemre, a szeretőmre..." És ugyanakkor elsápadt vagy lángvörösré gyuladt az arcuk, ha valaki bizalmasabban mosolygott a párjukra.

Én hát nem magyarázhatom meg azoknak a ritka boldogoknak, a kik immunisak e szörnyű betegséggel szemben, hogy miként hittem és kételkedtem a feleségem ártatlanságában csaknem egyazon pillanatban.

Azokhoz beszélek, akik megértenek engem. Talán okulhatnak szomorú sorsomon.

A feleségem hősies hazugságáért pedig hálásan esőkolom lába nyomát, de visszautasítottam. Engem ugyse menthet meg és önmagát örökre meggyalázná. Az én betegségre "egy sines balszam Gileádban". Ugy fészkel az agyamban, mint galandféreg a testben, úgy vájkál a szívemben, mint az oroszlán karma leütött áldozata véreben és úgy tombol creimben, mint a kígyó mérge. Jobb nekem itt maradni ebben a szomorú, de nyugodalmass házban — örökre.

De előbb még mondom pár szót, talán nem hangzik el a pusztában, talán okulni fognak belőle társaim a szenvedésben. És igyekeznék — ha még nem egészen gyógyíthatatlan a bajuk — legalább panasz-kódással könnyíteni gyötrelmeiken. Mondják el, üvöltésük ki az egész világnak, vagy ássanak gödört, mint Midász király borbélyja

és ordítsák bele emésztő kinyajkát. Milyen megkönnyebbülés lesz az! Csupán egyetlen emberi teremtménynek ne szóljanak róla soha: annak, aki tudatosan vagy ártatlanul oka szenvedéseiknek. Mert ugyse értené meg. A feleségem se értette meg soha. Pedig csupa szívasszony. Olyan jó és szelid volt, mint az angyal, irgalmas, mint a szamaritánus és az én gyötrelmeim mégis hidegen hagyták a szívét és az — értelmét. Eleinte csodálkozott, majd haragudott, később kinevetett és végül — tetszeni kezdett neki. Csaknem boldoggá tette kinlódásom. Ártatlan kacérságot fejlesztett ki nála, pedig azelőtt sohase volt hívalkodó. — "Mégis csak pompás és kívánatos asszony lehetek én, hogy ilyen örülten félt az uram." — mondogatta gyakran gunyosan, tele önbizalommal.

Pedig mennyire tévedett! Apolló is szenvedhetne e szörnyű betegségekben, lenne bár Meduza a felesége. És Vénusz is gyötörhetné dühös féltéssel Vulkán, a sánta kovácsot, ha befészkelnék szegreibe magukat e gyógyíthatatlan baj mikrobái. Néha a legszebb asszony férje is ment marad e betegségétől és megkaphatja a hatvanesztendő rut banya fiatal párja.

Hogy honnan jön, miképpen keletkezik, ki tudná megmondani? Ép és egészséges a testiünk, lelkiünk, boldogoknak valljuk magunkat és ezután jön egy szörnyű nap, egy óra vagy egy pillanat és azontul — vége mindennek. Pedig nem történt semmi. Vagy legalább is igen kevés: Egy futó mosoly, egy fölfigyelt, melegebbnek tetsző pillantás, ártatlanul kiejtett szó, amely hamisan hangzik a fülünknek és észre sebbi a — szívünket. És soha, soha többé nem nyerjük vissza nyugalmunkat... Ó... a barátom... — boesánat — de nagyon nehéz nekem róla beszélni — régi jó cimborám volt. Együtt dolgoztunk a hivatalban; tíz éve járt a házunkhoz. A feleségem sohase szenvedhetett. Nagyon jó, de igen unalmas ember volt. Semmi tehetsége se volt az asszonyok mulattatására. De én ragaszkodtam hozzá, mert talpig becsületes embernek hittem. Az asszonyom is eltúrta a kedvemért.

Egy napon kirándultunk három — falura. A városi ember szinte megbolondul, ha kiszabadul a körengtetégből, ha az örökösén áporodott levegőben elszantnyult tüdejé kissé kitágulhat. A faluból csakhamar kijutottunk a szabad mezőre. Buza- és rozstáblák között sétáltunk. Az utmentén oper- és cseresznyefákon pirult az érett gyümölcs, a mák virágozott,

fű szaga csaknem elviselhetetlen volt. A feleségem egy szempillantás alatt tíz évet fiatalodott. Megint huszesztendő boldog, vidám falusi leány volt. Sohase láttam ilyen szépné! Rendesen halovány, vértelen arca megszinesedett, mindig komoly, nyugodt tekintetű szeme parázként fényelt. Nem járt: lebegett, szökdécselt, mint egy elszabadult fiatal, jövőji állat. A barátom is így megváltozott. Ót is mámorossá tette a falu. Ó is falun nevelkedett. Eleven, friss mozgású lett a tunya, halvérű ember. Bőkokat mondott a feleségemnek, földig hajolva szedte a virágot és szedret rázott a fáról. Rólam egészen megfeledkeztek a nagy természetimádásában. Eleinte csak duzzogtam, hogy azok ketten még az evésre se gondoltak. De azután, mikor beszélgetni kezdtek boldog, szabad gyermekkorukról és a szemük mosolyogva összevillant, heves fájdalom, irigységet éreztem. Tudtam, hogy a magam szomorú — egy nagy bérház rideg tömeglakásában töltött — fiatal éveimnek semmi közössége sincs a ketjük napugaras boldog gyermekkorával.

Különös, kényelmetlen érzés fogott el. Eddig sohase éreztem hasonlót. Figyelni kezdtem őket. Mintha csak a kulcslyukon kémleltem volna be lelkük tükös szobájába, ők pedig ügyet se vetettek rám. Olyan ártatlanul örültek szép emlékeiknek, hogy semmi szükségük se volt rá, hogy velem, a férjfel törődjenek. Egészen fölölegesnek éreztem magamat. És ez a tudat éles fájdalommal hasogatta a szívemet. Majd föltámadt bennem a harag és gyűlölet! Ez a két aljas brávó, akik nyomon követik és szolgálják urukat és parancsolójukat a — Féltékenységet. Már utáltam a barátomat és haragudtam az asszonyomra. Öldöklő, fojtogató, halálos érzéssel. Nem volt szükségem Jágóra, hogy fülembe csöpögtesse aljas gyanúsításával a mérget. A "zöldszemű szörnyeteg" már ott marta a szívemet, már belevájta körmét az agyamba és belevette magát a — vérembe.

Ottthon megint úgy lett minden, mint azelőtt. A feleségem higadt, komoly asszony, a barátom érdektelen, szürke hivatalnok. Csak én, én nem voltam többé a régi! Pokoli kinokat szenvedtem. Nem hittem a feleségemnek. Azt gondoltam: azok ketten, ott a falun, olyan szövetséget kötöttek, amely eltérhetetlenül fűzi őket egymáshoz. Ha jött a barátom, figyeltem, tanulmányoztam őket. Néha elhagytam a szobát, hogy váratlanul visszatérve, meglepjem őket. Soha semmi. Egyetlen gya-

bárgynak, hülyének mondott. És most már akaratlanul is adott alkalmat a gyanúra, mert, ha jött a barátom — akinek természetesen nem szóltam — elpirult, zavarba jött, félszegen, ügyetlenül viselkedett. De láthatólag többet gondolt a ruhájával, a frizurájával, mint azelőtt. Piperészkedő lett, ő, aki eddig hírből se ismerte a kacérságot.

A barátom — ismétlem, nagyon jó, jámbor ember volt, nem tudósosan nagy értelemmel — ebből semmit észre nem vett. Még azt sem, hogy a jó barátból miként változtam át halálos ellenséggé. Boldog voltam, ha valamit kárára tehettem. A világot se segítettem volna ki, mint azelőtt, apró szükségleteiben. Kész lettem volna minden tollamat, írónomat eltörni, mintsem egyetlen átengedjek neki. Ha hibásan számolt, engedtem, hogy kinlódjék órák hosszáig, de nem segítettem rajta. És néha, ha magam előtt láttam sima, nyugodt, jól táplált arcát, míg az enyémre barázdákat szántott a kínos szenvedés, le tudtam volna ütni, mint egy kuttyát. Hogy gyűlöltem, Istenem, mennyire gyűlöltem! A feleségemre csak haragudtam, de ezt az embert, aki egészen ártatlan volt, aki soha egyetlen szóval se bántott, kiolthatatlanul gyűlöltem.

A feleségemet nem gyűlöltem, pedig kiméletlen volt gyakran. És mégsem gyűlöltem. Sőt néha emésztőbben, forróbban szerettem, mint menyasszony korában. De szerelmembe valami aljas, közönséges érzés vegyült, amely megmérgezte perenyi örömetem is.

Egy napon okatlan, ostoba kitörésem hallatára így fakadt ki az asszony:

— Igazán megérdemelnéd, hogy megcsaljalak, mert olyan ostoba vagy!

És aznap délután — először életében — visszanezett egy nyegle hadnagyocska után, aki kevélyen csörtetett el mellettünk savszínű bajuszával és meredt, balszemével. — És én hogy szenvedtem. Uramisten, hogy szenvedtem! A barátom... pedig igen gyakran emlegette azt a szerencsétlen falusi kirándulást. Szürke életének egyetlen örömteljes epizódját. És nem is sejtette a boldogtalan, hogy ilyenkor egy lépéssel közelebb halad megásvott sírjához. Pedig világos perceimben biztosan tudtam, hogy e boldog visszaemlékezéseknek semmi közük sincs a feleségemhez. De mikor voltak nekem világos pillanataim!...

Az asszony pedig lassanként egészen átváltozott: Türeletlen, ingerlékeny, gunyolódo lett. Mindjárt egymásnak rontottunk, mint két fölbőszült kakas. Minden asszony többé-kevésbé félti az urát. Ó is megette néha. De mióta rájött az én örültségemre, észre se jutott a féltés. Pedig, hogy ingereljem, sokszor cselekedtem szemeláttára olyat, amit régente sohase mertem volna tenni. Hiába. Egészen közönyös maradt. És ez még jobban megerősített féltékeny gyanakvásomban. Azután... egyszer — pirulok, ha rá gondolok — sirva fakadtam előtte nagy gyötrelmemben. És ezzel bekoronáztam mindent. Egy férfi, aki sir, nyög, vonaglik, mint egy eltaposott féreg! Akkor megutált és — igaza volt.

És mindezért csak a barátomat okoltam; őt gyűlöltem emésztő dühvel.

Balzac írja valahol: "Ha gondolatban ki lehetne végezni embereket, akkor mindenki — legalább egyszer életében gyilkossá lenne, talán a legcsekélyebb ok miatt is! Valahogy, így írja a nagy író, a

(Folytatás a 15-ik oldalon.)

Mosson Dörzsölés Nélkül Egy Centért.

Ha azt akarja, hogy egy heti ruhája ki legyen mosva egy centért hóféhárre minden dörzsölés nélkül, akkor használja a Mitchell Magic Soap Port. Nem ártalmas a ruhára, sem a kére. Megpuhítja a legkeményebb szövet is. Kivesszi a zsírpécet, vért, stb. a nincs benne mérge, amely tönkre teszi a ruhát a harmadik mosásnál. Még-e a felesége egészségre egy centért? Hozassa meg, mi adunk egy dollárt annyit, mint más társaságok háromért. Postaköltség 10 cent. Egy csomag 8 hónapra elég. Írjon magyarárt, mert magyarok vagyunk.

MAIL ORDER HOUSE
GLENFIELD, N. Y.

Ügynökök kerestetnek. — Ha beküld 50.00-t, kap egy dollárt ajándékként a postaköltséget is mi fizetjük akkor.

pipacs égett a szöke kalász között, meg olyan kék buzavirág, amilyen a feleségem szeme, ha nyájásan tekintett rám. Ostoba kis részeg rigók fűtyültek a fák gallyain és a levendula, a ménta, meg kakuk-

nus szó, hibás tekintet se. És mégse hittem. Azután elkövettem a legnagyobb balgaságot: szóltam a feleségemnek.

Az asszony először elképedt, aztán megharagudott; ostobának,

M
Az a

N

hogy kő... utolsó fog... s valóban... tozott. J... dernebb... napjai... nagy fiz... A régi... lány élet... dött és a... ma huszo... már sokat... tal volt... színész... rült a kö... belül ma... muzsikás... Amerika... ja és a j... séges öle... kezében... nevű szin... szó, hogy... kell tánc... kelni tud... tudni, ell... tudni, fia... És Char... fel a kör... terméte... Ne táncol... játszon, d... legyen. A... legöregebb... nem ritkas... lag — a... vaszt lát... Aki egy... rikai oper... szemé-szá... honnét tud... kák ezt a... fessebbnél... parni? Mióta... kezdte ez... többiek is... res, nevez... jöttek a... Winter G... mind az... musical... legtöbb es... leányzók... hajlítófat...

Öreg... És ennek... 5ket. Mit... amerikai... dollár heti... lenben val... az íróasztal... hogy New... hallgatta... getését. Azt mon...

Miből élnek a kóristalányok?

Az amerikai kóristalányoknak ma már nagyszerű dolguk van. — Nincsen ma kóristalány a szinpadon, aki száz dollárnál kevesebbet kapjon hetenkint. Nem ritka, aki százötven, kétszáz sőt háromezred dollárt kap egy hétre

NEM is olyan rossz mesterség Amerikában kóristalánynak lenni. Sokan vannak, akik azt hiszik, hogy kóristalánynak lenni a legutolsó foglalkozások közé tartozik, s valóban, hosszú ideig oda is tartozott. Jöttek azonban a legmodernebb idők, jöttek a prosperitás napjai és vele együtt jöttek a nagy fizetések.

A régi jó világban a kóristalány életkora negyvennél kezdődött és a fizetésének a maximuma huszonöt dollár volt. De akkor már sokat keresett és nagyon fiatal volt. Az elv az volt, hogy a színésznő, aki kivénült, az belekerült a kórusba. Európában körülbelül ma is ez a felfogás divik a muzikás színházak környékén. Amerika azonban a haladás hazája és a jó gondolatok és az egészséges ötletek hazája. Ennek következtében egy Charles Dillingham nevű színházigazgató kiadta a jelzőt, hogy a kóristalányoknak nem kell táncolni tudni, nem kell énekelni tudni és nem kell játszani tudni, ellenben egyet kell nekik tudni, fiatalon maradni és szépen. És Charles Dillingham nem is veszt fel a kórusába leányt, akinek a termete, az arca nem tökéletes. Ne táncoljon, ne énekeljen, ne játszon, de szép legyen és fiatal legyen. A Dillingham kórusban a legöregebb nő husz esztendő, de nem ritkaság — sőt ez a nagy átlag — a tizenhat, tizenöle tavaszt látott hölgyek csoportja.

Aki egyszer bemegy egy amerikai operettet megnézni, annak a szemécskéje táva maradhat, hogy honnét tudják ezek a színházi rókok ezt a rengeteg, szebbnél-szebb, fessebbnél-fessebb leányt előkaparni?

Mióta ugyanis Dillingham elkezdte ezt a módszert, azóta a többiek is utánozzák, jöttek a híres, nevezetes Ziegfeld leányok és jöttek a Schubert leányai, a Winter Garden leányok és mind, mind az összes operettekben, musical comédikban, amelyek a legtöbb esetben a szép és ifjú leányzók nélkül nem érnek egy hajtófát sem.

Öregember nem vén ember...

Es ennek megfelelőleg fizetik is őket. Mit gondolnak, mit kap egy amerikai kóristalány ma? Száz dollár heti fizetés a legkisebb. Ellenben valaki éppen most áll ide az íróasztalomhoz és arról értesít, hogy New Yorkban volt, ahol kihallgatta két kóristalány beszélgetését.

Azt mondja az egyik.

— Bizony, édesem, Ziegfeld könyörgött, hogy ne énekeljek, azt mondja neki nem kell kóristalánynak lenni, aki énekel, neki olyan kell, aki szép, akinek termete van, junói termete, juno. Na, erre megmutattam a termetem. Hát mit mondjak neked sokat öregem, elájult. Kétszázötven hetenkint. Igaz is. A második felvonás végén a kóristalányok egy-két brokát ruhában a szinpadon, nem csinálók semmit, tudod, csak úgy átsétálok a rivalda előtt, egyik oldalról a másikra. Kétszázötvenért hetenkint. De mondom, a Ziegfeld

igazi nagyváros szülőtte. Irtózik a vidéktől és annak a szűk gondolkodásától. Ezek a kóristalányok pedig a legtöbb esetben nagyon szerény, sőt visszavonult életet élnek.

Vannak persze, akik költenek, akik szórják a pénzt. De hát ez minden mesterségben így van, ahol az emberek könnyen keresik a pénzt. Vannak, akik élnek a jó alkalmakkal és elviszik a bankba a fizetésük legnagyobb részét. Ismét mások szintén élnek a jó alkalmakkal és annyit pucolnak el

A Ziegfeld Follis gyöngyei.

könyörgött, hogy maradjak, mehetnék át, az utca másik felére, átmehetnék a George M. Cohen-hoz is, adna háromezredet, az tuti, de nem megyek, a Ziegfeld olyan hereig cukki kis kölyök, gondoltam magamban, bent maradok a kórusban kétszázötvenért...

Azt mondja a másik:

— Neked jó, Anna, te mégis csinálj valamit. Én nem is megyek át egyik oldalról a másikra, csak százötvenért kapok a Savagénál. Én csak szép vagyok Anna, jól veszem ki magamat azon a szinpadon, jó az effektus, amit csinálók, jó vörös a hajam a fehér bőröm, tudod, a bőrömről soha nem teszek pudert!

Százötvenért hetenkint még pudert is? Hát ilyenek ezek a kóristalányok. Többnyire new yorki gyerekek, a nagy város romlott, bájos romantikájával a hátuk megett csibésznyelvet beszélnek egymás között, azt a furesa zsargont, amit csak színházi ember ért meg igazán. Aki a masztikszos levegőben nőtt fel.

Ezek a lányok az uton rendszeren nem is érzik magukat jól.

Még Bostonig esetleg elmennek, mondta a barátunknak, aki az előbbi beszélgetést is elmondta, egy szépség. Boston az mégis vagy öt órányira van New Yorktól. De Chicagoba? Édes istenkém. Hiszen ott indiánok járnak az utcákon. Hogy lelőjjön egy? Még az kellene nekem. No, én itt maradok inkább az én édes szülővárosomban.

Igy gondolkoznak a new yorki kóristalányok. A fényt szeretik, mint az éjjeli lepkék, a várost, a városnak a szívét. Mint minden

a pénzükből, amennyit csak lehet, egyszer élünk felkiáltással.

Ismét mások vannak, az igazi bohémek, akiknek még ez a nagy fizetés is kevés, akik sokkal többet költenek, mint amennyit keresnek.

Azt mondja Anne Caldwell, egy kóristalány:

— Fiam, százötven bukk hetenkint, mi az? Cigarettrára elég nekem pipikém. Hol van a gazolin, amit a limuzinomba beletöltönek minden reggel? Hát azért mondom, nagyon rosszul fizetik a kóristalányokat.

Persze, hogy ez a jó világ meddig fog tartani, azt senki se tudja megmondani. Illetve, vannak, öreg színházi rókok, akik azt mondják, hogy már nem nagyon sokáig. Azt mondják ezek az öreg színházi rókok, hogy egyelőre vége van annak, hogy a színház olyan hihetetlenül jó üzlet.

Itt van Woods, a színházkirályok egyike, aki kijelentette, hogy az ő véleménye szerint most már megint egy pár évre vége van a színházi prosperitásnak. És pedig azért van vége, mert az emberek kitombolták magukat.

Woods szerint a nagy színházi fellendülés — most mindig csak a színházi üzletről, az üzleti színházról, nem irodalmiról van szó — azért volt, mert vége volt a háborúnak. Az emberek egy hatalmas lidérenyomástól szabadultak meg. Elkezdtek mulatni s mert Amerikában az a felfogás, hogy az ember azért megy színházba, hogy kitombolja magát a szemével, hát a színházaknak nagyszerűen ment. Jött azonban lassan-lassan a ki-

ábrándulás. A kiábrándulás hideg zuhanya jött. Az emberek most már jobban megnézik, hogy tiz, meg tizenöt dollárokat adjanak egy szüllyéért.

Es az embereknek igazuk van. Igen ám, de ennek az lesz a következménye, hogy a forgalom fenntartásának kedvéért az árakat az igazgatók lejjebb fogják szállítani, aminek viszont az kell legyen a természetes következménye, hogy nemcsak a színészeknek a fizetését fogják lejjebb szállítani, hanem a kóristalányokét is. Mi lesz akkor a szegény kis tündérékkel, e didergő kis madarakkal? Ők maguk egyelőre talán gondolni se mernek arra, hogy újra jójjön idő, mikor ötven, meg hetvenöt dollárból kelljen nekik megélni.

Es most majd azok, akik gondoltak az esős napokra, akik gondoltak arra, hogy egyszer vége van a dalnak, a zenének a gyönyörű ifjuságnak, azok a böles kis öregek, azok nevetni fognak, nevetni bele a rózsaszínű tenyerükbe és nekik is igazuk lesz. Mert annak, aki spórolt, aki követte a bankoknak a tanácsait, amelyeket a villamos hirdetésekben olyan szépen mondanak el, hogy emberek spóroljatok, mert sohas tudhatjátok, mire virradtok, mindig igaz van. Mert tényleg, az ember sose tudja, mire virrad. De vajjon nincse igaz az annak a kis könnyelmű lepkének, aki vígan szórta szét a kis pénzét a nagy fényben? Egyszer él, egyszer fiatal, egyszer szől neki a muzsika, egyszer van csak esők és mámor-ezen, a keserű világon, hát ki se élvezze? Akár spórolt, akár nem, csak eltűnik, visszahagyatlik azután ugvis a szürke semmibe.

— Kis kóristalányok, Peter Altenberg, a nagy bécsi költő így hívott titeket: "Kiesi, kőcős, árva márdárkaim..."

Es neki is igaz van. Eljetelek és legyetek holdgökök és ne törődjétek a moreos öregekkel és savanyu félőregekkel, akik azt mondják nektek, hogy nem szép fiatalnak és könnyelműnek lenni. Ebből éltek és vért éltek.

Akinek nem kell énekelni és táncolni.

Es ba nem ebből élnek és ezért élnek, az nagyon rossz lenne és szomorú lenne és az egész világ öreg és savanyu lenne. Pedig hát van ez a világ a kacagással és az új felfedezéssel.

Ilona
...ndott. És
...adott al-
...t, ha jött
...ermészet-
...ult, zavar-
...etlenül vi-
...ag többet
...frizurájá-
...berészkedő
...se ismer-
...n nagyon
...nem tul-
...— ebből
...Még azt
...ól miként
...ellenségé-
...mit kárá-
...se segí-
...előtt, apró
...ttem vol-
...nomat el-
...átenged-
...ámolt, en-
...órák hosz-
...rajta. És
...ttam sima,
...át, míg az
...tott a ki-
...volna üt-
...gy gyűlöl-
...gyűlöltem!
...ragudtam,
...gészen ár-
...etlen szó-
...hatatlanul
...gyűlöltem,
...vakrah. És
...Sőt néha
...szerettem,
...ában. De
...as, közön-
...mely meg-
...met is.
...ostoba ki-
...fakadt ki
...lnéd, hogy
...an ostoba
...először ele-
...gy nyegle
...kevélyen
...savószínű
...alszemével.
...zenvedtem.
...rdtem! Á
...n gyakran
...etlen falu-
...életének
...zódját. És
...talan, hogy
...zelebb ha-
...Pedig vilá-
...an tudtam,
...mlékezések-
...s a felesé-
...tak nekem
...lassanként
...ürelmetlen,
...lett. Mind-
...tunk, mint
...finden asz-
...félti az
...ha. De mi-
...fültésemre,
...tés. Pedig,
...szor csele-
...olyat, amit
...volna ten-
...zönyös ma-
...megerősi-
...kvásomban,
...pirulok, ha
...fakadtam
...emben. És
...ndent. Egy
...vonaglik,
...reg! Akkor
...volt.
...barátomat
...emésztő
...Ha gon-
...ezni embe-
...— legalább
...ossá lenne,
...ok miatt is!
...nagy író, a
...oldalón.)

A GYERMEKASSZONY *Irtta: Lengyel Laura*

ETÉDY bosszusan látta, hogy felesége megint pipaes-vörös, mint mindig, ha idegenek közé viszi.

Pedig most csak asszony állt velük szemben. Igaz, hogy modern, nagyvilági, ugynevezett jukker asszony, akivel egy képképzés hozta össze őket a végzet. Az Ugrayné nevét mindenki ismerte Budapestben, ha egyébről nem, hát saját találmányu, különös szoknyafogásáról és arról, hogy minden szezonban másszínre festette a haját.

— A feleségem, Ugrayné önagysága. Közben bosszusan konstata, hogy Sári megint olyan bosszantóan leányos és szende, mintha ma került volna ki a zárdából, pedig már elmúlt félve, hogy Etédy István ur nevét viseli.

Ugrayné mosolyogva, egy kis jóakaró lenézéssel nyújtotta kezét Sárinak.

— Nagyon örülök édesem. És ha majd érdemesnek találod, hogy kissé körülnézzél a földön is, remélem, a mi házunkat sem kerülöd el.

— Mi még sehol sem voltunk, mindig otthon ülünk, — mondotta Sári egy kissé szégyenkezve, de mi tagadás, némi kis büszkeséggel is és szemének tekintetén látszott, hogy nagyon szeretné férje vállára baltani fejét.

Ugrayné ajkán halvány mosoly látszott. Ennek a mosolynak értelmét a gyermekasszony nem fogta fel. Etédy azonban bosszusan hátrapta össze ajkát.

Még el sem hangzott a szép asszony ruhájának suhogása. Etédy már elkezdett a feleségével pörölni. A dolog lágy moliban kezdődött, de aztán egyre keményebb lett.

Édesem, maga most megint gyermekesen viselkedett.

Sári kérőleg nézett fel reá két szemével, a férj azonban elhatározta, hogy ma engesztelhetetlen lesz.

— Őszintén szólva, nagyon nevelésesnek tartom, ha egy asszony, aki már félve férjénél van, még mindig gyermekleány módjára viselkedik. Végre is maga csak olyan uriaszony, mint Ugrayné...

Nem, én sokkal különb és uribb asszony vagyok, mert nem kacérokodom a más férjével.

Ejha, — gondolta magában a férj — hát az én asszonykám ilyen nyelven is tud beszélni? Nos hát az nál jobb. Legalább nincs megkötve az én kezem sem. Kellemetlen az olyan nővel pörölni, aki még felém sem igen tud az embernek. De hiszen ez a kis galamb voltaképpen nem is olyan szelíd, mint hittem.

Nagyon örülök, kedves Sári, hogy annyire tisztában van a saját értékével. Csak arra kérem, hogy ne legyen meg ezt ne csak velem, de másokkal szemben is. Ami pedig Ugraynéra tett megjegyzésed illeti, arra kénytelen vagyok kijelenteni, hogy urinő sohasem féltékeny.

Már akkor kint jártak a ligetben. De nem úgy, mint mások szoktak, szoroson egymáshoz simulva. Sári egy percig hallgatott, de aztán szokatlan éles hangon felelt.

Nagyon jól ismert engem, mielőtt elvett. Én nem tartozom olyanoknak lenni, mint amilyenek ön képzelte. Ellenben önnek lett volna kötelessége engem annak látni, ami vagyok.

Etédy bámolata pereről-perere növekedett. Ha a föld megnyílik a láta, nem lepi meg úgy, mint Sári felelete. De meglepetésével együtt ingerültsége is növekedett.

— Imétem, nagyon örülök annak, hogy velem szemben ilyen elfogulatlan és bátor. De még jobban örülök, ha ezeket az erényeket idegenekkel szemben mutatná. És ne viselkednék olyan nevelésesen, mint az imént, amikor Ugraynének bemutatam. Hogyan kezdjük meg akkor a látogatásokat... — Maga szégyel velem menni? — Nem akarom, hogy félrengyarázza szavaimat, de azt ki kell feleltetnem, hogyha ilyen nevelésesen viseli magát, akkor csak

ugyan kinos lesz reánk nézve a társaságba való járás.

— Maga nem szeret engem, — mondotta halkán az asszony.

— Nagyon jól tudja, hogy igazságtalanságot mond. Szeretem, de nem középkorbeli lovag módjára, hanem mint a józan, modern, rendes ember szokott. Szeretném, ha ezt megértené, mert végre is ki kell lépünk egyszer a világba és én nem akarom, hogy a feleségemen mulassanak és...

Sári fölemelte a fejét és kemény, elszánt tekintettel nézett férje arcába.

— Legyen nyugodt úgy fogom viselni magamat, hogy rajtam nem fog mulatni senki. Legfőlebb...

— Nos?

— Engedje meg, hogy mondatomat máskor fejezzem be.

— Kérem.

II.

Etédy különben hamar megbánta keménységét és Sári nem mutatkozott engesztelhetetlennek. Mindössze is csak annyi változás történt, hogy most már ő sürgette a társaságba való járást.

Etédy, aki eddig igen nevelésesnek és nyárspolgáriának találta felesége visszavonulását, most egyszerre mélabus mosolylyal kezdte konstataálni, hogy feleségét teljesen lefoglalja az ugynevezett társadalmi élet. Kezdte robotoláának nevezni a mulatságok végtelen láncolatát. Eleinte örült annak, hogy Sári napról-napra bátrabb és elfogulatlanabb, szóval nem olyan nevelésesen "leányos", mint eddig volt, de később valami különös nyugtalanság fogta el. Sári kedves, szives és jó volt hozzá, de hiányzott belőle az a bájos odaadás, s már régen nem nézett olyan rajongó szerelemmel férjére, mint visszavonultságuk idejében. Keveset is voltak együtt. Etédy egyszerre csak észrevette, hogy feleségét a divatos, ünnepeit nők között kezdik emlegetni.

Tulságosan boldoggá azonban nem tette ez az emlegetés. Sári megváltozott viselkedése meg valami különös félelemmel töltötte el. Igaz, hogy ő akarta, de ennyire nem kívánta a dolgot. Aztán meg, hogy van ez? Sári csakugyan megváltozott volna? Vagy komédiát játszik? Ez az ártatlan, átlátszólelkű gyermek? Ez tudná magát másnak mutatni, mint a milyen? De ha

Különös fejtelmes kérdések kihozták, amelyekre nem birt feleletet kapni. Annyi bizonyos, hogy sohasem szerette úgy a feleségét, mint most, de az is bizonyos, hogy idegessége napról-napra növekedett.

Egy februári este aztán kitört a katasztrófa. Természetesen megint társaságban voltak. Sári a szokottnál is élénkebb és beszédesebb volt. Etédy félőráig szólanul ült egy sarokban. Egyszerre csak nagyon elsápadt. Az a léha, haszontalan zsurlifigura, az a hitvány Kemény Béla oly közel hajolt felesége fölé, vállához, mint csak...

Az asszony kissé elhuzódott, közben észrevette férje sötét lángoló pillantását. Főllát a karosszékéből és a szomszéd terembe akart menni, a férfi utját állta:

— Sári, hazamegyünk.

— Miért?

— Nehezére esik a flirtet abbahagyni?

Sári megállt és elkezdett kacagni.

— Ugyan, csak nem teszi magát nevelésessé. Egy modern uriember sohasem féltékeny.

Etédy szó nélkül karonfogta a feleségét. Nagyon fakó volt az arca, amíg a világos, hosszú kabátot Sárirra felejtette.

— Szeretném, ha nem ingerelne ma este. Félek, hogy nem rendelkezem az önrulomnak azzal a mértékével...

Amelyre egy uriembernek szüksége van, — vágott közbe Sári csipősen. — Különbem remélem, nem akar fenyegetni!

Nem, fenyegetőzni nem szokásom. Ha szükséges, majd eselekedni fogok.

Sári szólanul ült a kocsiban, a mikor azonban hazaértek, hirtelen szembe fordult férjével.

— Nem tudom, mit akar tőlem? Haragszik reám, mert társaságban élő mulató, modern asszony lettem. Mindez a maga kívánságára történt így.

— Az én kívánságomra? — és Etédy oly ártatlanul bámult maga elé, mint egy kéthetes pólyababa.

Igen, — folytatta könyörtelenül Sári, — a maga kívánságára. Valósággal kinezott leányos együgyűségemért, visszavonultságomért és azért, hogy szerettem magát.

A férj hangja csodálatosan lágy és kérély lett.

— Hát már nem szeret, Sári?

gőgös, hideg mosoly futott végig a ajkán, míg felelt:

— Szeretem, úgy, ahogy modern uriembernek szokták szeretni egymást. Magának nagyon is kénytelen volt, amikor másként szerettem.

Etédy egy lépést tett a felesége felé. Aztán megállt. Nagyon sápadt volt az arca és nagyon komoly a hangja, amikor mondta:

— Ha így áll a dolog, Sári, ha így áll... akkor legokosabb talán, ha örökre elválnék... Én nem bírok ebbe az életbe beletörődni... és ha maga már nem szeret, akkor nincs más hátra...

Mint hogy megeókolj. — mondotta az asszony és oly erősen átfonta az ura nyakát, mintha soha többé nem akarna tőle elválni.

Sári...

Nagyon ostoba, vagy, — mondotta az asszony, még jobban az urához simulva, — egyáltalában rájöttem, hogy minden férfi ostoba, csak az egyik jobban el tudja rejteni, mint a másik. De te egy csöppet sem tudtad titkolni, hogy csaesí vagy.

Persze, hogy nem. Mindenki látja rajtam, hogy imádlak.

Hallgass, ez az egyetlen okos dolog, ami még tőled telik.

Nagyon megkínóztál.

Hát aztán? Nem sajnállak. Megérdemelted. Mondtam ugye, hogy rajtam nem fog mulatni senki, legfőlebb — most már befejeztem mondatomat — rajtam. Nagyszerű vigjátéki alak voltál.

Komédia volt ez? Vagy szivedből jött ez a kacér játék?

Hallgass, erre ugy sem fogok felelni.

De akarom, hogy felelj.

Erősen magához ölelte az asszonyt. Sári érezte, hogy ez az ölelés minden energiájától megfosztja, hogy férje újra urrá lett lelke fölött. Bár szilárd elhatározása volt, hogy nem enged, most szinte öröme telt benne, hogy megint meghajthatja fejét. Szólanul engedte, hogy férje forró szerelmes esókakkal borítsa el arcát, haját, s közben keserű szemrehányó szót mondjon neki.

Hát képes voltál erre? Te, a megtévesztült igazság és becsület?

Igen, igen, — felelt Sári, most már nevetve. — Mi mindenne képegek vagyunk. Tanulj meg, hogy egy asszony előtt nincs lehetetlenség, amikor azért a férfiert harsol, akit szívének teljes erejével szeret és imád.

Vasárnap és mindennap gondoljon arra, hogy a bankbetét a legbiztosabb.

MEGTAKARITOTT PÉNZÉT KÜLDJE BE HOZZÁNK MINT BANKBETÉTET

Mi nemcsak megőrizzük, de kamatot is fizetünk.

Anyagiilag független csak úgy lehet, ha van megtakarított pénze. Meg van véde minden eshetőség ellen és soha sem szorul másokra.

BANKUNK SZIKLASZILÁRD.

ALAPTŐKE, TARTALÉK ÉS BETÉTEK ÖSSZEGE

\$2,857,097.76

Általunk kiállított betét-könyv mindig készpénz, mert betétjét bármikor kamatostul visszafizetjük.

PENZKÜLDÉS MAGYAR-ORSZÁG minden részébe a legolcsóbb napi árfolyam mellett.

NÉMETH ÁLLAMI BANK

NÉMETH JÁNOS, ELNÖK

Főüzlet: **A BANKPALOTÁBAN** 10 East 22nd Street,
 Fióküzlet: **1597 SECOND AVENUE,** Corner 83rd Street,
NEW YORK, N. Y.

Fra
mo
tele

F

kik...
 család...
 beszél...
 elkövet...
 zével J...
 sa alapja...
 rülmény...
 sz-foglat...
 Ek...
 zeti B...
 így, am...
 cának...
 vakolt...
 sze negy...
 letti nag...
 Jurovsky...
 szaka...
 bában ha...
 nek...
 volna el...
 a negy...
 jába. A...
 együtt...
 kott. A...
 két kis...
 A...
 katonak...
 nappal...
 kor akart...
 szaka...
 mi bizo...
 tartalmaz...
 csak fél...
 A R...
 voson...
 között...
 kacs, eg...
 Mr...
 egy...
 közöke...
 Mind...
 moskva...
 kosságot...
 neveztek...
 rovsky...
 is valami...
 derített...
 pénzt. J...
 zett meg...
 csak a...
 elő volt...
 pen gyot...
 k-jes...
 J...
 bement...
 aludt...
 hogy...
 vá kell...
 vannak...
 mennyi...
 rakták...
 vett fel...
 is. Lef...
 lád és...
 tudott...
 ment az...

A cári család kivégzése

Francis MacCullagh kapitány kinyomozta a cári család kivégzésének hiteles történetét. --- A könyörtelen gyilkosság végrehajtása

YUROVSKY
A CÁRISZEMÉLYEK
GYILKOSA

МОСКВА
Председателю ЦКК Сердюкову
ДЛЯ ГОЛОСОВАНИЯ.
Самолетом Москва поехал для организации дела согласно указаниям
центра спецоперации направились точка. Далее сменен его помощник Мешкин
директором восточного отделения Боровский ангарный караул весь сменен
заменился кругом точка. 4558
Вологодская

Мелитинский
Камесский
То оу

A halálos ítélet.

FRANCIS Mac Cullagh kapitány a neves haditudósító, a londoni Times levelezője személyes tapasztalatai alapján megírta, hogy milyen körülmények között s kik ölték meg az orosz cárt s annak családját. Mac Cullagh sok szemtanúval beszélt s megismerkedett magával a tett elkövetőjével, a moszkvai szoviet eszközzel Jurovskyval is. Az ő hiteles előadása alapján a Romanoffok kiirtásának körülményeit a következőkben lehet összefoglalni.

Ekaterinburg főterén, amit a "Nemzeti Bosszu terének" hívnak, áll az a ház, amelyik utolsó börtöne volt az orosz cárnak és családjának. Nagyobb fajta vakolt téglá épület. A házban mindössze négy-öt szoba van. A bejárat melletti nagy szobában a zsidó börtönőr, Jurovsky tartózkodott, aki minden éjszaka ott aludt. Egy másik kisebb szobában három ágya volt a cárnak a cárnénak s négy fiúknak. Több nem is fért volna el. Ebből a szobából ajtó vezetett a négy cári leány s szobaleányuk szobájába. A negyedik szobában az örökkel együtt Dr. Botkin a hűséges orvos lakott. A cárnak és családjának tehát csak két kis szobájuk volt.

A népbiztosoknak s az őriző lett katonáknak szokásuk volt, hogy éjjel nappal akkor jártak be a szobákba, amikor akarták. Sokszor lehetett hallani éjszaka a leányok sikoltozásait, de semmi bizonyítéka sincs annak, hogy bántalmazták volna őket. Valószínű, hogy csak félelmükben kiabáltak.

A Romanoff családon és Botkin orvoston kívül fogságban voltak s a kivégzettek között szerepeltek még: egy komorna, egy szakács, egy inas s a kis cárevis játszótársa.

Mr. Wilton, aki a végzetes éjszaka után egy évvel érkezett Ekaterinburgba, a következőképpen írja le az eseményeket:

Minden, amit Ekaterinburgban tettek a moszkvai központból volt irányítva. A gyilkosságot megelőző héten egy új parancsnokot neveztek ki a foglyok őrzetére. Ez Jankel Jurovsky volt, egy zsidó fegyencnek a fia, maga is valami rejtélyes ember, aki bizonyos ki nem derített célokra Németországból is kapott pénzt. Jurovsky vagy tiz lett katonával érkezett meg. Az új parancsnok s legényei nyilván csak a jelszóra vártak. A gyilkosság teljesen elő volt készítve. Az ábloszatokat mindenféle képen gyötörték. Goloschenkin, a sadista zsidó kéjesen esettentgett a nyelvvel...

Július 16-án kevéssel éjjel után, Jurovsky bement a cári család lakosztályába. A család aludt. Felébresztette őket s tudomásukra adta, hogy bizonyos sürgős okokból azonnal máshová kell menniük. Hogy a városban zavargások vannak s az életük veszélyben foroghat. Valamennyien felöltöztek s a nagyhercegnők felrakták ékszerüket is. A cárné felsőkabátot is vett fel. Némelyikük magával vitte a párnáját is. Lefelé a lépcsőn Jurovsky ment elől. A család és a kíséret utána. A cáreviset, aki nem tudott járni, az apja vitte a karján. Velük ment az orvosuk is és a személyzet.

Byleborodov népbiztos, aki a kivégzést elrendelte.

A családot a földszinten egy olyan terembe vezették, amelyik kissé a földbe volt már mélyítve. Butor nem volt benne. A cár nem látott semmi gyanúsat s székeket kért, hogy a fáradt cárné s a beteg gyermek leülhessen. Három széket hoztak s azokat a fal mellé helyezték. Az egyikre a cárné ült. Egyet a cár foglalt el s a szoba közepére vitte s maga mellé ültette a beteg kis fiút. A cárné hátát egy párnával támasztották meg. A cár és fia fejükön hagyták a sapkát, mintha tovább készülének menni s az itt tartózkodást csak ideiglenesnek tekintették. Azt hitték, hogy a szekerekre s a kocsikra kell várakozniuk, amin őket s a máhájukat szállítják el majd.

Jurovsky hirtelen elállta a bejáratot barátival s a lett katonákkal. Ott volt Nikulin, Ermakov, Vaganov, Medvedev és hét lett katonája. A gyilkosok tizenketten voltak. Mind egyiknél revolver volt. A lettek a puskáikat gúlába rakva az előszobában hagyták.

Jurovsky előlépett s beszélni kezdett a cárhoz. Többféle verzió van arról, hogy mit mondott. A legmegbízhatóbb ez: "Rokonai meg akarták önt menteni, de ez nekik nem sikerült. S így mi vagyunk kénytelenek önöket agyonlőni."

Abban a pillanatban eldőrdült mind a tizenkét revolver s a foglyok valamennyien a földre zuhantak. A szülők, három gyermek, az orvos és két szolgáló halála azonnal bekövetkezett. A cárevis sebei dacára is élve maradt s rettenetesen nyögött, vonaglott. A legfiatalabb

7/12/25

Carina állítólag utolsó üzenete titkos írással.

nagyhercegnő a földön fetrengett sikoltozva s miköz az egyik katona hozzáközeledett, kétségbeesetten kezdett dulakodni vele. A trónörökös végül Jurovsky lötte agyon, a nagyhercegnőt egy katona szurta le. Az egyik szobaleány élt legtovább. Ezt nem érte egy revolverlövés sem s a szerencsétlen futkosni kezdett a szobában, míg nem szuronyokkal összeszurkálták.

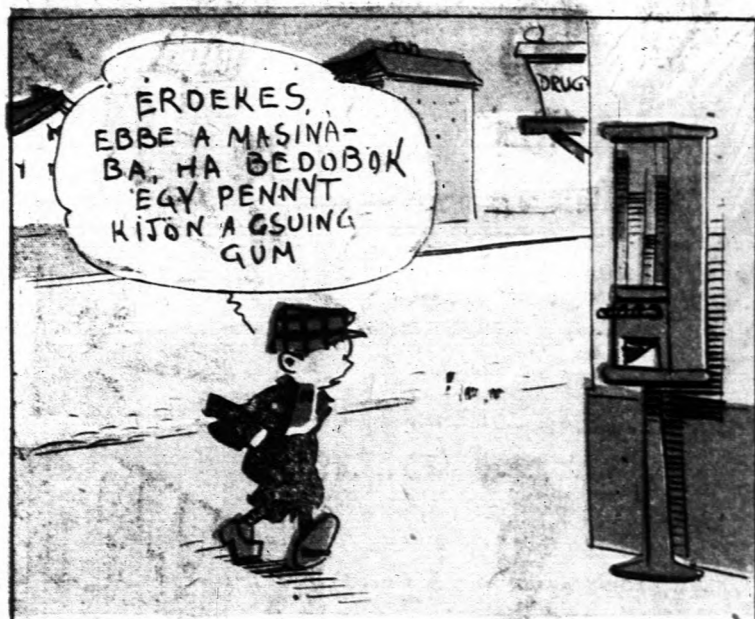
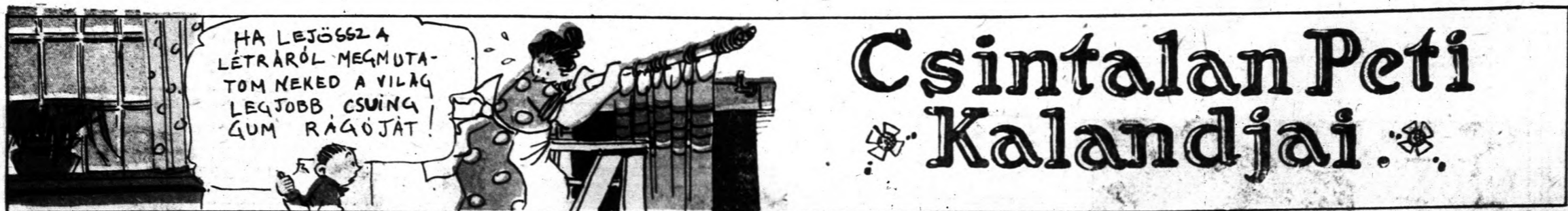
Pár perc múlva, hogy a cárékat a helyiségbe vezették, vége volt mindennek. Hogy a bűntett nyomait eltávolítsák, minden lehető megtettek. A padlót s a falakat megmosták s a holttesteket elszállították késedelem nélkül. A reggel közeledett. A városon keresztül hosszú volt az út. Jurovsky és társai, akik nem ijedtek ugyan meg semmitől s akik a szoviet védelme alatt biztonságban érezték magukat, mégis jónak látták a sietést. Tudták, hogy a kivégzés előtti eljárásukat "tárgyalásnak" senki sem fogja tartani s a mézszárlást elítélik a lakosok. Mint közönséges gyilkosok, azon iparkodtak, hogy a holttesteket eltüntethessék.

A hullákat ócska köpenyegbe s más rongyokba burkolva felrakták egy szekerre s gyors üggetéssel hajtottak el.

Semmi kétség sem fér ahhoz, hogy mit cselekedtek a holttestekkel a közeli erdő vasbányájának a bejáratánál. A holttesteket petroleummal leöntötték, megégették s a hamvakat a bánya elhagyott lejárójába szórták. Legelőször parasztok voltak, akik az elégetés helyét megtalálták. Mihelyt a tettesek elmentek, a parasztok a bányához siettek s az elégetés nyomait s a hamvak maradványait megtalálták. Találtak egy keresztet, ami a cárné tulajdona volt s egy rézesattot a cárevis övéből. Így történt, hogy a fehér hatóságok nyomára jöttek Jurovsky tettének, amit az el akart palástolni.

A tett elkövetése után három nappal Jurovsky visszatért Ekaterinburgba abban a hiszemben, hogy a gyilkosságnak nem jöttek nyomára. Mindamellett nagy rettegés közt élt. McCullagh kapitány a híres angol haditudósító, aki ezeket a pontos adatokat az eseményekről a helyszínen összegyűjtötte, azt írja, hogy Jurovskytól még a bolshevikek is visszahúzódtak mindent adtak neki amit kívánt, pénzt, lakást, ételt, italt, de nem beszéltek hozzá. A kormány kinevezte a kerület életbiztosítási felügyelőjévé. Lakása, amit kapott, attól az épülettől, amelyben a cári családot felkötöztették, csak 300 lépényire volt. Ekaterinburgból elment Moszkvába, hogy személye-

(Folytatás a 12-ik oldalon.)

INTELLIGENCIÁNK

Irta:
THURY ZOLTÁN

ARRÓL, nevezetesen a mi falunk mesze környékén, hogy nagyon sok benne az ur. A sok urat pedig egy esomóban úgy emlegetik faluhelyen: az intelligencia. A határunk pedig kiesi s egyéb népek is laknak a faluban, nem csupa intelligensek. Ezzel körülbelül az van mondva, hogy szegények vagyunk valamennyien. A paraszti segít magán. Apró macskaloacsokkákat fog be kutyogós kerékű hitvány szekerekbe s követ hord az országútra. Ősszel kezdő s vízi kősz tavaszig, amikor beadják a lovasokkát a kulcsot — s az ember meg az asszony nép hall a határba kidugó nyozni a sovány földből a télirevalót. Általában rosszkedvű, komor nép, már a fiatalok arcára rá van írva a gond, hogy: — vajjon mit ad a hegy, körülkörül a vékony földeske, aminek éppen csak a tetején szabad szántani, mert alább beletörök az ekevas a kőbe. Ez az oka annak, hogy alázatosak, egy kicsit suyi módon köszöntik az urat. Mennyi urat! Minden két parasztra jut legalább is egy.

A falu legeslegvégén, jegenyek mögötti nagy kertben üres a ház. Bérlo lakott benne, vagy tizenöt esztendő óta legalább tíz és valamennyi tönkrement. Szép volt a birtok, nagy darab, de a mi földünk nem fizet. Az egyiknek még Wertheim-szekerénye is volt, amikor jött. Jól mulattak rajta az urak a postahivatalban, ahol éppen egy pohár bort iszogattak s preferánsot játsztak. A legutolsó bérlo, valami Varga nevű is, az első kamásli ur minálunk, az elődei sorsára jutott szintén, de legalább nem egyedül ment el. Magával vitte Dèresi Sándornét, egy gyönyörű szép nagy kővér asszonyt, akinek förtelmes esunya és vér volt az ura. Nem volt annak az embernek egy szál szőz se az arcán, de még a fején se, mintha lenyuzták volna. Elbusulta magát mellette az asszony. Tovább, az utca másik oldalán mály udvarban a Zsarkóké laknak. Egy idő óta többen. Hazajött Lőrinc urfi a katonaságtól s egy nőt is hozott magával, meg egy nagy, kővér sárga lovat. Az apja a leánytól meg a loval együtt ki akarta dobni, de Lőrinc azt mondta, hogyha még nem olt embert, hát azt is megteszi, ha nem látják el becsületesen. A lány is szabált, hogy neki nem kell senkinek a kényere, egyik meg maguk, Zsarkóné benn visított azon, hogy neki ezt meg kellett érni s az urfi meg a leány és a sárga lo bevonult a gazdaságba, ami a telektől kezdve vékony sávban húzódott le a patakig s ott aztán be is végződött. A másik telken egy özvegy-asszony lakott. A városból jött ki valami nagyon kis penzióval, ami az ura után járt ki neki. Az udvar másik házikójában pedig egy özvegy ember húzódott meg. Az övé volt a ház s jóformán nem is volt egyebe. Olyan úr volt azonban, aki kevéssel beéri. Szemben pedig a postahivatal, a falu egyetlen emeletes házában.

Egy kiesit éppen ittak benne. A tizedesmérleg lapos felén esomog volt, Kaba Tódor tizedes urnak címezve Novibazárban. Alighanem becsipve érkezik meg, mert feldöntött poharakból bőven ömlött alája a bor. S egy esomó palack volt szerte, meg sződvíz, a mit mostanság kezdtek el méltányolni az urak, inkább csak az elmes gépezet miatt. (Hm, hm — csak egyet nyomint rajta az ember és ömlik a leve.) Az asztalon urak ültek, a nyomtatványokon, egyik egy esomó bélyegző között, meg lócau, székeken mindenféle csupa ur. Olyan állott, mert már nem jutott hely neki. Egyik annak a rekeszes szekrénynek vetette a hátát, amiben a szomszéd falvak postái voltak elosztályozva: Kadares, Ágyon, Mikefalva, Bodarét és savanyu nagy füst gomolygott

egy tömeg fellegben, ami már az urak térdéig ereszkedett le a menyetről. Egy másik asztal mellett négy ur kártyázott, közöttük Lőrinc is. Éppen szidták, mert úgy feszengett a széken, hogy a szomszéd kártyájába pislogott. Aki veszekedett vele, azt mondta neki, hogy ez ordinaré tempó, mire Lőrinc zavartan mosolygott s kiadta a makknycsost. Egy leánygyerek jött be ezenközben s azt mondta, hogy a tekiütés asszony kéri az újságot. Mielőtt teljesedésbe ment volna a tekintetes asszony óhajta, újabb öt üveg borért szalajtották el a gyereket. A postamester egy kiesit inogva állott az ajtóban, míg utánakiabált:

— Szedd a lábod Tece.

S míg a kis sáros mezitelen lábak nekiramodtak az utca egyik végének, a másik felé is elpillantott a postamester ur. Aztán pedig rögön behúzódott az üveges ajtó mögé. Nem azért, mintha talán zsenitona magát, mert a maga pénzét issza, hanem, mert aki feltűnt az utca túlsó végén, kellenetlen: mondhatnám úgy is, hogy visszatartó ember. Az unitárius pap jött. Kis, szikár emberke, de keményjárású, csupa egészséges izom a vékony, seéles csontokon. Gereblyét vitt a vállán, a kezében pedig vagy négy sarló. Ugyáltszik, hogy künnről jött valahonnan s a kovács felé ment. A hivatal előtt úgy ment el, hogy oda se nézett. Durva, becsületes vonásokkal telerajzott arcán valóságos meggerszette a nap a bört s a barna alából virgona két kis szem villogott elő. Lejebb, a templommal szemben megállott egy perere a papi ház előtt s bekiáltott a kapun.

— Jóska, te! Upré!

Egy kis hosszúinges fickó per-

dült ki a kapun. A legkisebb gyermeke. Volt neki vagy hét, aki élt s a temetőben is feküdt néhány. A három legidősebb leány volt s a legidősebb már egy kiesit otthon is maradt. Most azonban olyas hírek szállongtak a falu fölé, hogy tán a tanító komolyan kurizálna neki, ha véglegesen elválasztották volna az első feleségtől. (A jegyzőné rosszlelkű asszony volt s azt jegyezte meg erre, hogy ebből a házasságból puskatörés születik majd. Ez arra való célzás, hogy a leány is, meg a tanító is szörnyen szeplős.) A hét gyermek gondját komoly nyugalommal cepelte a kis ember. Valami háromszáz forint fizetése lehet az egyháztól s egy kis földet kapott annak idején a feleségével. Azt dolgozza rendíthetetlenül a hét hat napján s vasárnap derék prédikációkat mond. Egyszerű, becsületes, komoly dolgokat, amin felüldül a munkába belebutult, nehézféjű paraszt.

... Szemben urak jöttek. Előbb két Pogácsás-fiu, aztán megint három. Az egyik páterkánának szólította s a vállára ütött.

— No, megy a sora, megy? — kérdezte.

A pap szeme fölvilant, de aztán elmosolyodott. Minek szaporítani a szót... Ez a fiu tudniillik nem igen tartozott azok közé, akikkel komolyan szóba lehet állani. Két és fél esztendőig azzal nyuzta a familiáját, hogy a mérnöki pálya nagyon drága. Roppant sok finom szerszámra volt szüksége, s kisült, hogy be se iratkozott a műegyetemre. Akkor aztán hirtelen elvégeztették vele a vasuti kurzust és most a kinevezését várta. Ez volt a legkisebb Pogácsás-fiu, azután Sándor, Benedek, Árpád, Perkó és végül Simon következett sorra.

Csupa nagy szál ember. Simon tul már a negyven esztendőn s uzsonnáról jöttek az anyjuktól. Allandóan ott ettek valamennyien, a kettőbetörött dereku vén asszony pedig alig győzte őket. De hát csak nem dobhatta ki őket, az édes véreit s egyiknek se volt semmi keresete, Simont kivéve. Az gazdag ember lett. A testvérei jusát is magához vásárolta, boltja is volt, pénzt adott a parasztnak kölcsön, forintokat, amik után egy-egy hatos kamatot kellett fizetni hetenkint. A szemei kapzsi, a ragadozóra emlékeztető sóvár pislogással tüzeltek kidudorodó alacsony homloka alatt, de állandóan jó kedvet mutatott s kacagva, durva adomák közben fosztogatott.

— A hivatalba? — kérdezte a pap, éppen csak azért, hogy ne menjen szó nélkül tovább.

— Oda. Wan-e már ott valakif

— Hogyne, sokan.

— Hát a tiszteltes ur! A kovácshoz...

— Oda.

S megindultak hatan a postára. De azután mentek még többen is. A jegyző, ez időszertint fejeelmi vizsgálat alatt, valami olyas pénzekért, amikről nem tudott számot adni, a segédje, aztán Gábris ur jött szembe. Ez már a boltban ivott s mivelhogy kevés kell neki ahhoz, hogy lerészegedjék, egyik ároktól a másikig dülöngött. A kollektor egy paraszttal jött, aki éppen csak a letűnő nap ellen vé, dekezt a levett kalappal s szagotatlan, az urra föl-föl pislogva magyarázott valamit, amire a kollektor mind megesebben felelt: — A börtöket is lehuatom, mondta, a börtöket... A paraszt tovább mosolygott mellette s mind kisebbek lettek, fogytak, végre megette őket az alkonyat.

A postán pedig ezalatt elég szépen ittak, bár ezuttal nem volt különös animóban senki. A szobában alig lehetett mozogni s a lámpa nehezen birkózott a füsttel. Egy-egy pillanatra mintha megadta volna magát a hatalomnak, ami ráereszkedett és nyomta minden oldalon, seregett, kormot öntött ki magából, aztán meg föllobbant újra. Izzadság és savanyu borszag ölekezett a füsttel, káromkodással meg a kacagással, amikor Pogácsás Simon az örökre jökedvű derek Simon egy adomát mesélt el s valaki a sarokban nagyot sóhajtott. Odapillantottak s azon is kacagtak. Dèresi volt, a felesége után epekedik, azzal a fejjel...

Künn pedig nyomasztóan, aggodalmasan szállott le a falura az este. A mi estéinkben valami titok van, akkor is, ha esillaggal van telepettegetve az ég. Nem érti senki, csak érzi. Benne van az emberben, az állatban a sejtés, valami olyas aggodalom, aminek egyik pillanatban semmi alapja nincs s a másikban aztán már minden bevezetés nélkül katasztrófává válhatik. A gyöngöcség nagy itt, olyan nagy, hogy az ellenállásra még csak gondolni is képtelen. Egy-egy lovasokának a kehes életétől függenek a házak, a földek... Jöttek a kocsik is az országut felől. Üresen, de azért csak lassan s mellettük a gazda fáradt cammogással. Az emeletes házból pedig most már szó hallatszott ki az utcára, rekedt hangok, mindenik úgy fújta, ahogy jól esett neki.

A keresztut felől, ami kettőbe szeli a nagy utcát, idegen falubeli ember jött s megszólította az egyik szekereset.

— A postára meunék, mondja csak bátyám, merre van?

A világos ajtó felé intett a paraszt az ostorral.

— Ott a, ahol énekelnek.

— Köszönöm.

— Csakhogy aligha el nem késett, mert csak hat óráig van hivatal.

SÜRGÖNYILEG

vagy posta utján Kiss Emil bank legpostaságnak és mindig a legelőnyösebb napi árfolyam mellett küld pénzt Magyarországra.

HAZAUTAZÓ

magyarok a legelőnyösebb kereskedésben Kiss Emil bankár iradáiban részestülnek és a pénzüket ott váltják be a legelőnyösebben.

ÓHAZAI

ügyek a legbiztonságosabban Kiss Emil bankjának külföldi osztályában intéstetnek el, mert az ő bankpostai iradája minden okozat kihatalásról gondoskodik.

írjon az alábbi címre:

KISS EMIL

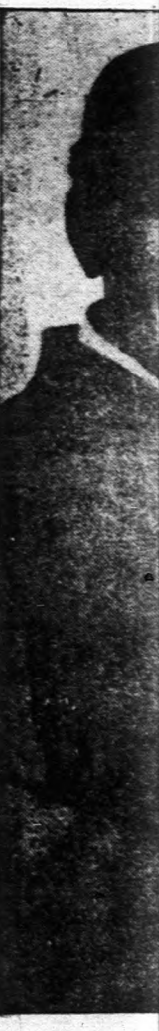
BANKAR

133 SECOND AVE., NEW YORK

HI

A nagy érdeklődést a nagy...
Mia a kult...
sztrájk közt...
zöttel a Mac...
ségrájkja...
A corki polg...
azoktól, akik...
jár tanulmány...
ny az éhez...
egyre gyengült...
paszthalhatták...
hires börtöl...
kezelt be ilyen...
ben annak ink...
volt.

A szakértő...
és a börtölés...
nek természet...
Inkább az aka...
függ az hogy...
Mint hogy azon...
tápláléktól val...
földolog, a hat...
egy véleménye...
Börtölés...
log, — írja...
American...
searche elé bet...
A börtölés j...
éhezés ellenben...
sohasem lesz...
hogy nagy...
pedig a börtöl...
nyos módja an...
szöböljük a bet...
gokat. Hatása...
ben. A börtölés...
kezdődik és a...
zésével végződi...
megjöttével ké...
Ahol egyik vég...
Az éhségsz...
dik s nem javu...
célből, mint Ma

HIRNEVES BÖJTÖLŐK

Terence MacSwiney előtt számosan kellett nagy érdeklődést önkéntes éhezésükkel. — Mi a különbség böjtölés és éhségstrájk között? — Böjtölés mint gyógymód.

A CORKI lord mayornak, Terence MacSwineynek éhségstrájkja, amely a hetvennegyedik napon halállal végződött, világszerte nagy érdeklődést keltett. Fokozta az érdeklődést a strájkoló kiválósága s az a nagy cél, Irország függetlensége, amit MacSwiney önfeláldozásával elősegíteni akart, ha közvetlenül bebörtönöztetése meg az angol zsarnokság ellen való tiltakozása volt is az éhségstrájkja.

Mi a különbség böjtölés meg éhségstrájk között? Ez a kérdés gyakran hangzott el a MacSwiney és honfitársai éhségstrájkja iránt érdeklődők körében. A corki polgármester esete teljesen elüt azokétól, akiknek önkéntes éhségstrájkját tanulmányozták az orvosok. MacSwiney az éhezése harmadik hetében már egyre gyengült s a halálközeli tüneteit tapasztalhatták rajta az orvosok. Számos híres böjtölőnél a gyengülés nem következett be ilyen hamar, sőt egyes esetekben annak inkább jó, mint rossz hatása volt.

A szakértők szerint az éhségstrájk és a böjtölés közt levő nagy különbségnek természetében lélektani okai vannak. Inkább az akaratától mint a testtől függ az, hogy jó vagy rossz hatása lesz-e. Minthogy azonban mind a két esetben a tápláléktól való teljes megtartóztatás a fődolog, a laikus ember nehezen lehet egy véleményen az orvosokkal.

"Böjtölés és éhezés különböző dolog. — írja Hereward Carrington az American Institute of Scientific Researche elé beterjesztett jelentésében. — A böjtölés jó hatással van a testre, az éhezés ellenben nem. A böjtölés azonban sohasem lesz népszerű gyógymód, mint hogy nagy önmegtartóztatást követel, pedig a böjtölés nem más mint tudományos módja annak, hogy a szervezetből kiküszöböljük a beteg sejteket és veszedelmes anyagokat. Hatása jótékony majdnem minden esetben. A böjtölés az első elmulasztott étkezéssel kezdődik és a természetes éhesség bekövetkezésével végződik, míg az éhezés az éhesség megjöttével kezdődik és halállal végződik. Ahol egyik végződik, ott kezdődik a másik."

Az éhségstrájkot egészséges emberek kezdik s nem javulási hanem politikai vagy egyéb célból, mint MacSwiney vagy Mrs. Pankhurst

Terence MacSwiney

tette. Ilyen esetben az akarat erősebb lerombolja azt a jó hatást, amit a böjtölés keltene.

Híres böjtölők mindig vannak. Indiában a jogimok évszázadok óta gyakorolják a hetekig, hónapokig való böjtölést. Amerikában voltak és vannak, akik kenyérkereset céljából böjtölnek. Emlékeznék sokan Dr. Tanner esetére, aki hetekig koplalt a new yorki Koster & Bial féle mulató helyen, ahová esodájára jártak az emberek. Kijelentette, hogy negyven napig nem eszik és meg is tette anélkül, hogy meghalt volna utána.

Híres böjtölő volt Upton Sinclair, a híres író, aki azt vallotta, hogy böjtöléssel legkönnyebben lehet gyógyítani a hüllést a paralízisig mindent. Sinclair 1910-ben a saját tapasztalatai alapján cikk sorozatot írt a böjtölésről. Sok esetet ismertetett ezekben a cikkeken, többek közt Richard Fausel north dakotai szállodását, aki hetvennyolc napig böjtölt s visszanyerte normális súlyát, holott 385 fontos ember volt. Mrs. L. W. Smith barmine napig böjtölt, hogy kigyógyuljon hasbajára és vakbélgyulladásából, el is érte célját, ma egészséges. Mrs. Vossiller newarki (N.J.) asszony kilencven napi böjtöléssel tüdővérszélgyógyult ki. Dr. Hazard seattlei (Wash.) orvos cukorbetegségétől szabadult meg hosszú böjtöléssel.

Eusebius püspök volt az első híres éhségstrájkoló. A püspököt aki a negyedik században élt, az ariánok, akik elszakadtak az egyháztól, bebörtönözték, mivel helytelenítette szakadarságukat. A püspök kijelentette, hogy nem vesz magához táplálékot, ha nem engedik meg, hogy a hivei hozhassanak neki enni való a fogságba. A heretikusok nem törődtek a

kijelentésével, nem engedték hivat a püspökhöz, ennél fogva az megkezdte az éhségstrájkot, de csak egy hétig kellett folytatnia, mert az ariánok megszeppentek és kieresztették a püspököt a közvélemény követelése folytán.

Ann Moor esete.

Igen érdekes Ann Moor esete. Ez a nő az angliai Tutburyben három esztendőig koplalt. Könyvet is írtak esetéről. A koplalása 1806 november 4-én kezdődött és 1809 júliusában végződött. A híres böjtölőt annak idején elszállították otthonából és idegen emberek figyelték éjjel nappal, hogy valóban nem vesz-e magához táplálékot.

Hosszu éhezés után az érverése 64-ről 68-ra esett. Hanyatt feküdni egyre fájdalmasabb volt s fel kellett támasztani. Megpróbált vizet inni, de fájdalmat okozott a víz, ennél fogva megelégedett avval, hogy nedves kezmével ki-mossa a száját naponként. A levegő volt az éltető szere. Kedélyes volt, elbeszélgetett akármeggig, de az ablaknak mindig nyitva kellett lennie.

Ez az asszony 58 éves korában halt meg, anélkül, hogy betegségéből, ami a böjtölésre indította, kigyógyult volna.

Dr. Deweynek, aki nagy híve volt a böjtölés által való gyógyításnak, számos olyan böjtölő-betege volt, akik országos érdeklődést keltett. George W. Tutbill 47 éves minneapolis-i (Minn.) lakos negyvenegy napig nem vett magához táplálékot, tovább kellett volna böjtölnie, de nem bírta ki, evett valamit, de nem is érte célját, a gyógyulást.

Az éhséget csak két három napig érzí a koplaló. Azután nem kívánja az ételt. Betegek esetében az étvágyának visszatérése a teljes gyógyulást jelenti.

Mit adnak a böjtölőnek a böjt idő lejártával enni? Szakértők állítása szerint azt kell ennie az illetőnek, amit kíván a szervezete. Dr. Dewey egyik böjtölő páciense hetekig tartó böjtölés után oystert, soda crackert, sült marhahúst és teát fogyasztott el első táplálkozási alkalmával.

Upton Sinclair

Mrs. Sylvia Pankhurst

ZOLTÁN

ember. Simon tul esztendő s uzson anyjuktól. Allan valamennyien, a ereku vén asszony zte őket. De hát hatta ki őket, az yiknek se volt sem-mont kivéve. Az ett. A testvérei jus-vásárolta, boltja is ott a parasztnak kat, amik után egy-atot kellett fizetni meji kapzsi, a-raga-tető sóvár pislogás-tudorodó alacsony de állandóan jó s kacagva, darva fosztogatott.

ba? — kérdezte a ak azért, hogy ne sül tovább.

e már ott valakif okan.

zteletes ur? A ko-

k hatan a postára. rek még többen is. zóserint fegyelmi valami olyas pén-nem tudott számot. aztán Gábris ur Ez már a boltban gy kevés kell neki észegedjék. egyik kig dülöngött. A paraszttal jött, aki tűnő nap ellen vé-t kalappal s szag-ra föl-föl pislogva amit, amire a kol-érgesebben felett: t is lehuzatom, őket... A paraszt ott mellette s mind gyogytak, végre alkonyat.

ig ezalatt elég szé- ezuttal nem volt an senki. A szobá- mozogni s a lám-kozott a füsttel. tra mintha megad- a hatalomnak, ami s nyomta minden ott, kormot öntött an meg föllobbant s savanyu borszag sttel, káromkodás-gással, amikor Po- z örökké jókedvü r adómat mesélt el ban nagyot sóhaj- ottak s azon is ka- volt a felesége zszal a fejfel...

nyomasztóan, aggo- tt le a falura az inkben valami ti- is, ha esillaggal tve az ég. Nem ér- rzi. Benne van az atban a sejtés, va- godalom, aminek m semmi alapja ikban aztán már s nélkül katasztró- A gyöngesség nagy hogy az ellenál- gondolni is kép- ovaacsának a ke- genek a házak, a ek a koesik is az űresen, de azért mellettük a gazda ssal. Az emeletes st már szó hallat- ra, rékedt hangok, ra, fujta, ahogy jól

felől, ami kettöbe át, idegen falubeli megszólította az

mennek, mondja erre van? ... felé intett a pa- énekelnek.

aligha el nem ké- hat óráig van hi-

SZERENÁD

Irtá:
KRUDY GYULA

"Éjjel, ablakok alatt, palánkok mögött álldogálni és mindig csak egy nőre gondolni, — bizonyára mindenki megpróbálta már az életben. Igazán nevelés, hogy egy férfit, aki nappal lehetőleg emelt fővel jár az utcán, éjszaka az ellágyulás és denevér szárnyán érkező gondolatok hatása alatt, olykor még ostobaságokra ragadtatja magát: éjjel, ablak alatt ácsorogni, soha sem tudja meg senki, értelme semmi, hisz a hölgy tán lutri-számokkal álmodik ebben az időben, vagy egy másik férfival... Puskin verscit mondogatni a fák alatt, holott senki más nem hallja meg, mint az éjszaka. Teremtőm, nincs szegényesebb élet, mint egy szerelmes férfi élete!"

Hajdanában, mikor szükségesnek tartottam, hogy némi jegyzeteket tegyek az élményeimről, egy régi, flandriai vörösbé kötött könyvecskébe írtam e sorokat. Régen volt. Husz éves voltam és mindenféle olyan dolgokat tapasztaltam, amelyeket azóta megfájni már érdemesnek sem tartok. Szerettem kocsin utazni egyik városból a másikba, nevéket tudtam, a melyeknek viselőjét elfelejtettem régi fogadóiban, utszéli állomásokon tett tapasztalataimat szigorúan a könyvbe írtam, a Fehér rózsában egy Máli nevű hölgy volt a pincérlány és titkon franciául tanult, egy országoti csárdában a bormérő Ferenc Józsefről beszélt, aki fiatal korában négylovas hintón erre utazott, és egy kis városban, ahol bágyadtan leereszkedő lombozott fák szegélyezték az utcákat és a harangütés úgy visszhangzott a hegyoldalban, mintha a szomszéd városban szólalt volna meg a torony, a zöld esütörtökön boldogtalanul sovány maeskkák csavarogtak, egy udvaron piros bort ivott a házigazda ingujjra vetkezve és régi újságot olvasott, az egykori kerekas kutya erejétől megfosztottan olyan mélabusan állongott a gyalogut mellett, mint egy idegen koldus, aki tán még a francia eszár seregéből maradt itt, bedőlt kápolna a hegyoldalon és a távolban egy folyó háta eszlamlott törpe fűzfák közül, — a kis városban idegenül bolyongtam egy este, mert a fuvarosom többet ivott a kelleténél és ahogy sem óhajtott a leereszkedő sötétségben tovább utazni.

Valóban nem tudom már a város nevét, talán a felföldön volt valahol, mert esukott hid és szent-szobros városába volt benne. A fogadó a Mályvához volt címezve és a konyhán bizonyára dohos hordókat főztek vacsorára. Sétálni mentem, ámeretlenül, egyedül, mintán egyből jőzön fuvarosom ez este mindenáron meg akarta "mutatni" valakinek. Mint ha egy kis sétatérren haladtam volna át, egy buskomor kis kávéházban borzas hajába mélyesztett kezére támasztotta fejét a kaszírón és képes újságot olvasott, egy zöldre festett kapu mögött kis koresmandvar látszott, ahol feketekabátos hivatalnokok komolyan szivaroztak törpe poharak mellett, valahol messze fuvalozott valaki, talán egy diák és a flóta hangjai "Ha elmegyek édes rózsám messzire..." kezdetű dalt variáltak. Lám, erre is vannak szívek, érzemények, — tavaszi este volt és a diák tán megbukott a vizsgán.

A sétatér elhagyott, szinte siralomházi magányossággal feküdt a hegyoldalon. Délután bizonyára öreg emberek járnak ide, nyu-

galmazott tiszték, vagy hivatalnokok és halottaikon, vagy régi kedveseiken gondolkodnak. A padok felett álldogáló ákácok oly soványak és kétségbeesettek, mint egy-egy elhibázott élet, amely a végén tudósorvadásban mulik el. Régi kítaposott cipők és ódon szárnyaskabátok laknak a padokon,

a tér apró kavicsai között szórakozott vonalakat húznak a töredett sétatálcák, amelyek esetleg esernyőnyelek voltak ifjúkorukban.

Itt üldögéltem és mindenféle szomorúságokra gondoltam. Szegény kisvárosi nőkre, akik frufrut viselnek, többet sirnak, mint

nevetnek. Szomorkás férfiakra, akik a kuglizóban feljegyzik hőstetteiket és hiába nevelik hosszúra kisujjukon a fényes körmöt, — a hercegnő soha el nem jött. Esti beszélgetésekre az elárvtat asztalnál és kényelmetlen ágyban: Kinek mennyi pénze van a városban? Jövő hónapban színészek játszanak a Mályvában, a cukorbarjos Stern trafikok már megváltotta bérletét.

Buskomor, kenyérhaj-szagu kisvárosi élet, ahol a körzön hangosan kacagnak, de nem vacsoráznak!

És igen szerencsétlennek érzem magam, hogy e szegény és szomorú kisvárosi promenádon üldögélek, ahelyett, hogy Kassán vagy Miskolcon volnék egy kávéházban, vagy talán Pesten...

A flóta, amely időközben elhallgatott, most a sétatérren hangzott fel. A fuvalás fiatalember itt helyezkedett el valahol... A sarkon régi ház állott, amelynek egy sarka a bástyába volt építve és olyan apró ablakok voltak rajta, amelyen csak egy nagyon finom, keskeny női fej férhetett ki.

Még a csillagok sem ragyogtak az életunt estén, — tán csillagok sincsenek e bus városka felett. Nagyon messzire egy petróleumlámpácska pislogott, félve és ijedten nézgetve jobbra és balra, vszjon nem éppen ma este van a tűzoltók majálisa? A távolban olyan keskeny házak álldogáltak, aul bizonyára nem tesznek egyebet életük végeig az emberek, mint takarékoskodnak és sirnak. És az asszony husz éves korában már csak a nagymosásra gondol.

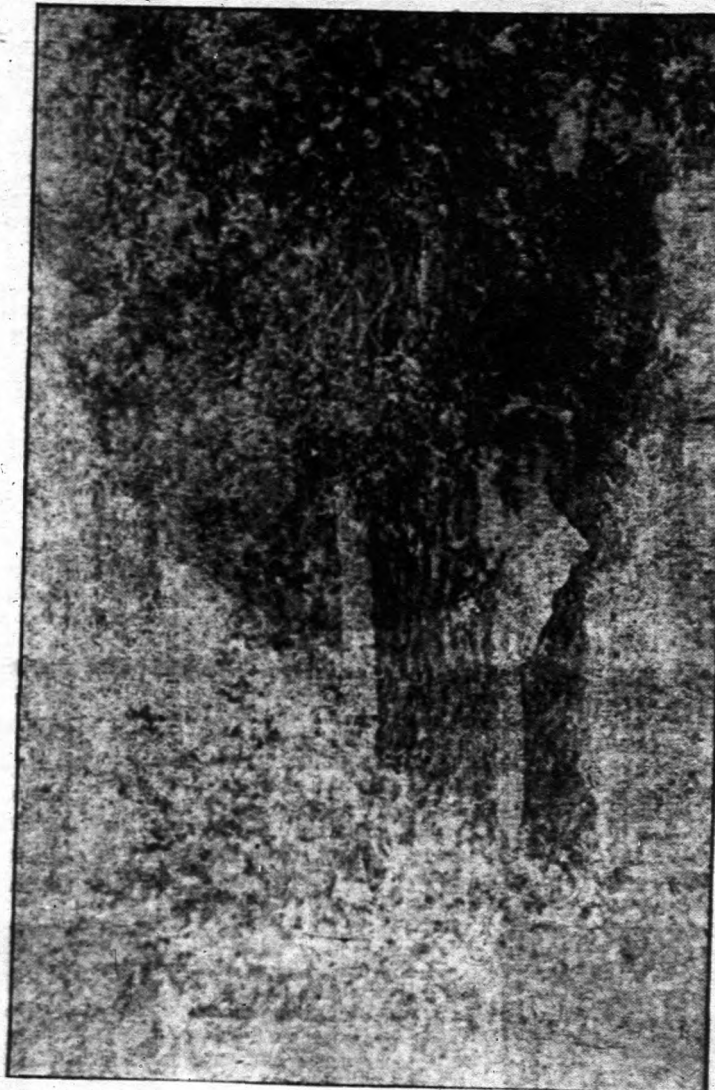
A flótás egy bus dalt fuji a fák alatt és hangszerét bizonyosan a bástya felé irányította. Lehetséges, hogy szerelmes szövege volt a dalnak, a holdat énekelte meg a költő, aki azóta delirium tremensbe elpusztult, vagy a leánykát, aki néfelejt szemü, az elhagyott sétatérren azonban egyebet nem véltén hallani, mint egy szegény kisvárosi fiatalember megalázkodását, keservét, pénztelenségét és egyetlen szórakozását az éjjeli fuvalásban... Istenem, én már francia szübbretket ismertem akkor!

A fuvalás mind panaszosabb lett. Szinte koldus módjára könyörgött a dal, hogy egy műveletlen, talán ostoba hölgy odafele a bástyán meghallgassa egy fiatal ember szerelmét, aki szerencsés körülmények között műlovar lehetne, vagy ruhátáros egy pesti mulatóhelyen és gyonosan felelgetne a nőknek... Jajgatott a fuvaló, mint egy beteg maeska és az ember látni vélte egy szerencsétlen fiatalember éhes arcát, aki nek annyi pénze sincs, hogy a kuglizóban szórakozzon. A fájdalom és butító szegénység, a rossz ruha és a még szegényebbnek igérkező jövendő beszélt a nótákból, midőn a tudatlan hölgy tán enged a kérésnek.

Felálltam és megkerestem a bokrok között a flótázó fiatalembert. Igen szegény és bánatos arcu ifju volt, tán éppen írrok a városkában. Födellen fején mint a drótszeg állott szöke haja.

— Menjen haza, ne rontsa a levegőt, — mondtam igen szigorúan. — Szégyelje magát, hogy megalázkodik egy nőért.

Később felráztam alvó kosomat és még az éjszakan tovább utaztam a városból, ahol egy rossz fuvalás miatt oly szerencsétlennek éreztem magamat.

A cári család kivégzése

(Folytatás a 7-ik oldalról.)

sen számoljon be Leninnek. Mac Gullag kapitány erről a következőket írja:

"Miesoda borzalmas téma lehetett volna valami történelmi festőnek ez a személyes találkozás. Csak el kell képzelni Lenin pusztán dolgozószobáját a Kremben. A vörös diktátor egyszerű fa széken ülve hallgatja a beszámolót, ami nem nagyon érdekli, mert a dolgot már ismeri Trotzky jelentéséből. Mindamellett atyai jóakarattól biztosítja Jurovskyt s mikor már nagyon unja a beszédet,

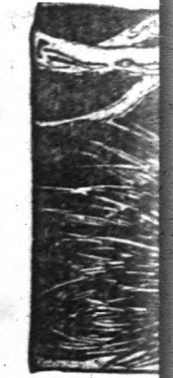
A kapitány szerint, akinek maga Jurovsky beszélte el a történetet, a gyilkos Petrogradba menekült, de onnan megint csak Moszkvába tért vissza. Üldözte a lelkiismeret s mindenkiben ellenséget látott. — Mintha a megölték szellemi kergették volna városról városra...

Jurovsky negyven év körüli ember, de sokkal idősebbnek látszik. Mesterségére nézve órák, aki sokat foglalkozott a bolshevizmussal s a bolshevik lapoknak igen szorgalmas olvasója. Meggyőződése, hogy

Dollár összeget küldök Magyarországra
PÉNZKÜLDÉS BÉRHOVA A VILÁGON.
Ha családját vagy hozzátartozóit akarja kibozatni az óhazából, forduljon kimerítő felvilágosításért.
ÓHAZAI JOGI ÉS KÖZJEGYZŐI ÜGYEK
pontos és szakzerű elintézésé.
GARTNER LAJOS
megbízható, régi közjegyzői és pénzküldési irodája
401 East 80th Street, New York, N. Y.

melegen kezét szorít a gyilkosság elkövetőjével s az ajtóhoz kíséri őt. S mikor az ajtó a gyilkos megett bezáródik, Lenin megfordul s halkán felkacag..."

vérontás, erőszak és gyilkosságok, szóval vad terror nélkül a bolshevizmus nem diadalmaskodhatik s az emberiséget másképen nem lehet megváltani.

KÖ

KÉT EMBERT egymással megölt, és egy...

Őszi köd borította a párázatok szállt mint valami szöve, lehajló... Ők ketten is... mást, a ködön... ke, nehéz ősi... nem tudott keresni sugár.

Valaha régen tavaszi napugor natig megálltak

egymással, mosol mekarceal egymással gyogyó, virágok... szí reggelen, egymás mellett és többé, elindultak garas nyár felé, h a holdogsággal...

De nem találkozással, a hűtlenséssel és a halállal. És most, az ősz valahogy összeke...

— Emlékszik-e a férfi.

És a leány szon...

tett: — Emlékszem!

— A táncosm...

— Azokra is...

— Azt hiszem,

az én legelső idejé... éves volt, én tize... akartam venni... voltam sértve, m... kinevettek és az... várjak egy pár e... hittem, már elég... igen szerettem m... nes?

A leány csak m...

halkan: — Én azt hisz...

Dobó Miklóst szer...

szólt semmit, csak...

KÖD

Irta:
TUTSEK ANNA

KÉT EMBER állott szembe egymással a csöndes, hallgató viz partján. Egy férfi és egy nő.

Őszi köd borult a tájra. Szürke párázatok szálltak föl a vízből s mint valami szürke, nedves fátyol telepedtek rá a parti fűzfák kopaszodó, lehajló ágaira.

Ők ketten is csak úgy látták egymást, a ködön át, a szomoru, szürke, nehéz őszi ködön át, amelyen nem tudott keresztül hatolni a napsugár.

Valaha régen látták egymást a tavaszi napsugárban is. Egy pillanatra megálltak és szembe néztek

lőtt imbolygó ködbe. Azután azt kérdezte, mintegy álmódjában:

— Hát arra emlékszik-e, mikor Robinsont játszottunk a kert végében? Maga volt Robinson, én voltam Péntek s a mama bolyhos fekete kendőjét elloptuk medvebőrnek, én abba öltöttem fel és maga faágakból kunyhót épített.

— Bár maradtunk volna ott abban a kunyhóban mind a ketten... Látta, Agnes, én azután építettem egy másik kunyhót, nem faágakból, hanem színes, nagy kövekből, be is rendeztem, nem állatbőrökkel, hanem puha szőnyegekkel, ezer drága, szép holmival. És aztán az asszonyt, akit odavittem kis kunyhómba, a világszép, édes asszonyt, megtettem szívem bálványának, akit térdemre állva imádtam. És rövid idő múlva az asszonyt, akit jobban szerettem az életemnél, sárba tiport a szerelmemet, becsületemet, a kunyhó összeomlott és a kövek mind ráhullottak szívemre, véresre sebeztek és kiölték belőle mindent, mindent, hitet, reménységet, szerelmet, boldogságot... A faágakból épült kis kunyhóban mindez nem történt volna, ugy-e, Agnes?...

Agnes csak fejével intett és részvételt nézett a férfira, akinek ismerte egész bus történetét.

Az ő szívének is volt története, vért az is, egy örökké nyílt sebből, de rászoritotta a kezét, hogy ne jadjuljon föl s összeharapta ajkát, hogy ne kiáltson. Ő nem panaszkodhatott senkinek, csak az Istennek.

— Boldogtalan vagyok, — folytatta tovább a férfi. — Magánosan, egyedül állok a világban és borzadva látom a közelgő őszt. — El-

Babonás félelemmel nézem... Istenem, ha meg tudnám ragadni, ha utána tudnék indulni, talán még kivezetne ebből a sűrű, szürke ködből. Maga az a fény, Agnes. Akar-e kivezetni engem?

A leány megriadva, ijedten nézett reá. Már napok óta sejtette, érezte, hogy ez fog következni és mégsem tudott rá előkészülni. Most mi lesz?

Összetört szívének minden megmaradt érzésével vágyott odaborulni elejébe, vágyott megfogni a kezét és fölkiáltani: — Menjünk, menjünk együtt!... Jogunk van a boldogsághoz... Keressük meg, merre van?...

De a tilalomfa ott állt előtte és ő lehajtotta fejét és szomorúan suttozta:

— Gábor, én nem lehetek a maga felesége...

— Miért?

— Mert én... mert én...

Nem bírta tovább folytatni; fölneézett reá és Gábor kiolvashatta halálisan szomoru szeméből egész történetét, megcsalt, összezuzott szívének, porbatiprot leányálmának, tönkretett ifjúságának egész kinszenvedését...

Mindent megértett. Egy pillanatra hallgatott.

— Most is szereti? — kérdezte halkán.

— Gyűlölöm! — kiáltotta a leány fölesattanó hangon. — Gyűlölöm még a nevét is! Oh Gábor, hiszen maga nem is sejt, nem is képzei, hogy ki volt az! A maga golyója ölte meg őt... Oh, hogy csak egyszer halhatott meg, pedig száz halált érdemelt volna!... Dobó Mik-

egymással, mosolygó, boldog gyermekreccal egymásra nevettek a ragyogó, virágfakasztó, rózsás tavaszi reggelen, — de aztán elmentek egymás mellett és vissza sem nézve többé, elindultak a forró, biborsugaras nyár felé, hogy találkozzanak a boldogsággal...

De nem találkoztak, csak a csalódással, a hűtlenséggel, a kétségbeeséssel és a halállal...

És most, az őszi alkony ködében valahogy összekerültek ismét.

— Emlékszik-e?... — kérdezte a férfi.

És a leány szomoru mosollyal intett:

— Emlékszem!

— A táncórákra is?

— Azokra is...

— Azt hiszem, Agnes, maga volt az én legelső ideálom. Maga nyolc éves volt, én tizenkettő. Feleségül akartam venni és igen-igen meg voltam sértve, mikor édes apámék kinevettek és azt mondták: még várjak egy pár esztendőt. Én azt hittem, már elég nagy vagyok és igen szerettem magát. És maga, Agnes?

A leány csak magában suttozott halkán:

— Én azt hiszem, már akkor is Dobó Miklóst szerettem... De nem szólt semmit, csak elnézett a víz fö-

A rab hajószakács dala
(Hofmansthal)

*Otthonomtól messze vetve,
Sírva sinylem ezt a létet;
S hajh, azoknak, kik gyötörnek,
Főzők uri dus ebédet.*

*Szép halak, melyek imént még
Itt vergődtek lent a földön,
Tört szemekkel néznek, — annyit
Allatot kell így leölnöm.*

*Jámbor állatot kell ölnöm,
Szép gyümölcsöt tisztogatnom
S gögös ellenségeimnek
Ritka fűszert válogatnom.*

*S míg kezem a lámpafénynél
Fájva duskál illatokban,
Szívemen a szent szabadság
Végtelen szerelme dobban!*

*Otthonomtól messze vetve,
Sírva sinylem ezt a létet!
S haj, azoknak, kik gyötörnek,
Főzők pompás, dus ebédet.*

FRANYÓ ZOLTÁN.

— Isten vele, Gábor — szól halkán. — Mi ne találkozunk többet soha...

Gábor megragadja a kezét és aztán nem is bocsátja el többé.

— Maga többet szenvedett, mint én, Agnes, — szól, meghajolva előtte. És mintha ebben benne volna minden: mult és jövő, kérelem, beleegyezés, feledés és reménység, halkán hozzáteszi: — Mi ne hagyjuk el egymást soha többet...

És kézenfogva egymást, megindultak a gomolygó, szürke ködben. És a köd, mint az árnyék nyulik, nyulik, elborítja a nyírfaedőt mögöttük és a folyam vizét és a szellő csapása, mintha rég elhalt zokogás hangjait hordaná szárnyain.

És ők mennek előre, az élet két szegény vándora, s amint tovább haladnak együtt, a köd mintha foszladozni kezdene előttük. Halvány napsugár hatol át rajta s a kék égből egy picike rész látszik fölöttük, csak akkora, mint egy gyermek mosolygó, kék szeme.

... Forró, éltető napsugár lövell ki abból a darabka kék égből, a gyermekszemből, amely előtt a szegény vándorok szinte félve borulnak le — a kérlelhetetlen, kegyetlen, de örökké fenséges, mindent kiegyenlítő természet hatalmas előtt.

GYULA

omorkás férfiakra,
han feljegyzik hős-
ába neyelik hosszu-
a fényes körmöt, —
a el nem jött. Esti
az elárvult asztal-
metlen ágyban: Ki-
énze van a város-
apban színészek ját-
rvában, a cukorba-
kos már megváltot-

enyérhaj-szagu kis-
ol a körzön hango-
de nem vacsoráz-

encsétlennek érzem
szegény és szomo-
romenádón üldögé-
hogy Kassán vagy
k egy kávéházban,
ten ...

y időközben elhall-
sétatérien hangzott
fiatálember itt he-
alához ... A sar-
lott, amelynek egy
ba volt építve és
akok voltak rajta,
gy nagyon finom,
férhetett ki.

ok sem ragyogtak
— tán esillagok
városka felett. Na-
gy, petróleumlám-
pélve és ijedtek
és balra, vajjon
ste van a tűzoltók
olban olyan kes-
ogáltak, ahol bi-
znek egyebet é-
mberek, mint ta-
s sirnak. És az
es korában már
sra gondol.

as dalt fuji a fák
rét bizonyosan a
yitotta. Lehetsé-
es szövege volt a
énekelte még a
delirium tremens-
y a leánykát, aki
z elhagyott séta-
rebet nem vélvén
szegény kisváro-
megalázkodását,
nségét és egyet-
az éjjeli fuvolá-
m, én már fran-
smertem akkor!

nd panaszosabb
s módjára kö-
gy egy művelet-
hölgy odafele a
assa egy fiatal-
ki szerencsésebb
mülovar lehet
s egy pesti mu-
yosan felelget-
Jajgatott a fu-
eteg macska és
lte egy szeren-
éhes arcát, aki-
sines, hogy a
zzon. A fájdalom,
énység, a rossz
ényebbnek igér-
lt a notákból,
hölgy tán en-

terestem a bok
ó fiatálembert.
ánatos arcu if-
írnok a város-
én mint a drót-
aja.

né rontsa a le-
igen szigoruan.
hogy megaláz-

alvó kosiso-
szakán tovább
ahol egy rossz
erencesétlennek

PANIN SZERGIUSZ

Regény - Irta
Ohnet György

— Oh, Jeanne, — viszonzta a herceg, — ön egy bájos, költői idyllt tár föl előttem. Elvonulnánk, nemde, messzire a világtól? Elmennénk egy ismeretlen zugba, visszaszerzeni az elveszett paradicsomot. Meddig tartana ez a boldogság? Egy évszakra, amíg ifjuságunk tavasza tart. S aztán eljönne az ősz, zordan, komoran. Az ábrándok elrepülnek, mint a feeskék a románcokban, s mi rémülettel vennők észre, hogy amit mi örök boldogságnak gondoltunk, csupán egy napi álom volt!... Boszán meg e kiábrándító szavakért, — tévé hozzá Szergiusz, látva, hogy Jeanne hevesen fölúgrott, — de e pillanatban egész életünk dől el. Csakis a józan észre szabad hallgatnunk.

— Én pedig kérve kérem önt, hogy csakis szívère hallgasson, — kiáltott föl Jeanne, megfogva a herceg kezét, melyeket reszkető ujjai közé szorított. — Jusson észbe, hogy egykor szeretett. Mondja, hogy még most is szeret!

Jeanne egészen közel lépett Szergiuszhoz. Egő arca csaknem érintette az ifjú arcát. Szemei, melyek lázban csillogtak, szenvedélyesen rimádkodtak egy nyájasabb pillantásért. A leány oly elragadóan szép volt így, hogy Panin, bármennyire úralkodott is magán, egy pillanatra elveszté fejét. Karjai ráfonódtak a bájos könyörgő vállaira, s ajkai hevesen mélyedtek bele, sötét haja dus fürtjeibe.

— Szergiusz! — kiáltott föl Jeanne forrón ragadva meg azt, kit szeretett.

De a herceg épp oly gyorsan csillapodott le, mint amily ellenállhatatlanul litesodott meg.

Gyöngéden toltá vissza Jeanne. — Látja, — mondotta mosolyogva, — milyen oktatónak vagyunk mind a kettőn, s mily könnyen követnénk el egy helyrehozhatatlan esztelenséget. Pedig a módunk nem engedi meg!

— Irgalomból, Szergiusz, ne tartsion el magától! — mondotta Jeanne kétségbeesetten. — Ön szeret, — érzem, — ezt sugja minden! És el akar hagyni, csak azért mert ön szegény, s én nem vagyok gazdag. Hát szegény a férfi, ha két karja van? Dolgozzék!

Jeanne bámulatos érélyvel vetette oda ezt a felhívást. Szendélyes erő érzett ki belőle, amely diadalmaszkodni képes minden akadályon.

Szergiusz megrázkódott. Másodsor is lelke mélyéig hatotta meg ez a különös leány. De érezte, hogy semmi reményt sem szabad neki hagynia, s jeget kell vetni ez emészto tüzre.

— Kedves Jeanneom, — mondotta Szergiusz gyöngéd szelidséggel, — ön igazán nem beszél okosan. Panin hercegre nézve, jegyezze meg ezt magának jól, csupán három társadalmi állás lehetséges: Vagy gazdag embernek kell lennie, vagy katonának, vagy papnak. Elöttem a választás. Ön határozon.

Ez a világos nyilatkozat végkép megtörte a leány ellenállását. Érezte, hogy hasztalan minden, s fájdalomtól összezuzva roskadt le egy pamlagra.

— Ah, most már vége, el vagyok veszve!... — rebegte.

Panin odament hozzá, s szeszredően és simán, mint a kigyó az első asszonytól, súgtogott fülebe, mintha attól félne, hogy szavai, ha a levegőben elterjednek, elvesztik finom mérgöket.

— Nem, nincs elveszve. Sőt mentve van, ha meg akar hallgatni és érteni. Mik vagyunk mi ketten? Ön, egy nemeskeblű asszony által fölfogadott gyermek; én, tönkrejutott nemes. Ön, fénytűzésben él, a Desvarennesné asszony bőkezűségéből; én, csak alig tartom fenn magamat családóm segítségével, Jelenünk kétes, jövőnk bizonytalan. S ime egyszerre csak közelünkbe jő a szerencse. Csak

ki kell nyújtani kezünket a birtokában vagyunk annak a kétségtelen hatalomnak, melyet a gazdagság nyújt! A gazdagság, eme cél, mely mellé az egész emberiség fut! Érti? Mi, a gyöngék és megvetettek, erősek és büszkék leszünk. S mi kell hozzá? Egy szikrányi józanság, egy perenyi okosság: elfeledni egy ábrándot és elfogadni a valót.

Jeanne végighallgatta a fejtegetést. Ajka keserűen húzódott félre. Ezentul már nem szabad hinnie semmiben. Ha azt meghallotta, a mit most Szergiusz mondott, meghallhat már mindent.

— Így hát, — mondotta, — az ábránd, az a szerelem; a való, az az érdek! S én beszél nekem így! Ön! akitől kész voltam fölázdozni mindent! Ön! akit terden eszuvva szolgáltam volna! És mi az, amivel magaviseletét igazolja? A pénz! A nélkülözhetetlen, bárgyu pénz! Csak a pénz! Oh, hisz ez fortelelem! Hitványosság, nemtelenség!

Szergiusz a szitkok e szörnyű kitörését egy szemhunyorítás nélkül fogadta. Fölvértette magát a megvetés ellen, süketté tette magát a sértésekkel szemben. Jeanne növekvő dühvel folytatta:

— Oh, az a Micheline! akinek megvan mindene, családja, vagyona, jóbarátjai, s aki elveszi tőlem egyetlen javamat: az ön szerelmét, — mondja hát legalább, hogy szereti őt! Kegyetlenség lesz ez, de nem olyan alávalóság! De nem, hiszen az lehetetlen! Ön csak a kísértésnek engedett, midőnlátta, hogy ő milyen gazdag; megszálotta egy pillanatra a kapzsiság — de ismét vissza fog térni magához s úgy fog tenni, mint beesületes emberhez illik. Gondolja meg, hogy az én szemem előtt megbesteleníteni magát! Oh, Szergiusz! feleljen!

S ismét megragadta a herceget, el akarta ragadni hevével, fölmelegíteni szenvedélyével.

De Panin mozdulatlan, néma, fagyos maradt.

Jeanneban fölháborodott a lélek. — Jól van, — mondotta, — hát vegye el!

Komor, zord hallgatásba merült, mintha elfeledte volna, hogy Szergiusz itt van. Elgondolkodott. Majd, a szobában föl s alá járva, szenvedélyesen folytatta:

— Ha már valóban az a kéréletetlen érdek az, amelybe bele kell ütköznöm, mely a világ rendjét, a társadalom jelszavát képezi; ha, midőn a közös örültségben osztozni vonakodom, az elszigeteltségnek teszem ki magamat, és ha erősnek kell lenni, hogy hatalmat gyakoroljunk mások fölött — jól van! Ezentul úgy fogok eszelekedni, hogy se boldogja, se áldozata ne legyen senkinek.

A jövőben: mindent csak magamért — és jaj annak, aki utamba áll. Nemde, ez a század morálja? S göresösen kacagott föl.

— Milyen együgyű is voltam! Ejh, herceg, ön egészen okossá tett. Köszönöm a leckét; fájós volt, de hasznomra lesz.

A herceg, elkábulva e gyors átváltozástól, ámulva hallgatta a leányt. Még nem értette meg jól: — Mit akar tenni? — mondotta.

Jeanne ördögi tekintettel nézett reá. Szeme ragyogott, mint a csillag, fehér fogai villogtak ajkai közt.

— Le akarom tenni, — felelte — hatalmam alapkövét, s hogy az ön tanácsait kövessm, fölül megyek egy milliomoshoz!

Odaszaladt az ablakhoz s kihajolva az árnyas kertbe, lekiáltott: — Cayrol ur!

Szergiusz, bámulattól ellepve s hirtelen féltékenységtől mardosva, feléje ugrott, mintha vissza akarná szólítani:

— Jeanne! — mondotta, — téován torjesztve ki karjait.

— Nos? Mi tetszik? — viszonzta a leány, lejutó büszkeséggel. — Megijedt, hogy oly hamar megnyerte porót?

Szergiusz hallgatott.

— No, legyen nyugodt, — tette hozzá Jeanne, — szép tiszteletdíjat fog kapni. A Micheline hozománya megéri ezt a kis fáradságot.

Hallani lehetett Cayrol gyors lépteit, ki fölfelé jött a lépcsőn.

— Kisasszony, szólitani kegyeskedett? — mondotta, megállva a terem küszöbén. — Valóban olyan szerencsés volnék-e, hogy megkönyörült rajtam?

— Ime kezem, — viszonzta egyszerűen Jeanne, odanyújtva Cayrolnak fehér, vékony ujjait, melyeket emez esókkal borított.

Desvarennesné a bankár nyomában lépett be. Az öröm felkiáltásába tört ki.

— Cayrol, — mondotta, — ön Jeanne nem csupán a szép szeméiert fogja elvenni. Hozományt adok neki.

Micheline nyakába ugrott nevelő-testvérenek. Egész hangversenye támadt a szerencsekívánatoknak. Jeanne azonban, félrevonva Cayrolt, komoly arccal mondotta:

— Cayrol ur, becsületesen akarok önnel szemben eljárni. Engedek kéréseinek. De tudja meg, hogy érzelmeim nem változnak át oly gyorsan. Csupán kezemet adom önnek oda ma.

— Nem vagyok oly önhitt, hogy azt higgyem, kisasszony, hogy ön szeret, — mondotta alázatosan Cayrol. — Ön kezét adja nekem, az én föladatod, hogy megnyerjem szívét is, és hiszem, hogy, idővel és őszinte vonalozással, ez sikerülni is fog. Kegyével, legyen róla meggyőződve, végtelenül boldoggy tesz, s egész életemnek az lesz a törekvése, hogy ezért való háalmat bebizonyítsam.

Jeanne meg volt hatva. Ránézett Cayrolra, s nem találta már olyan közönségesnek, mint amilyennek rébensen fölött. Megfogadta magában, hogy minden tőle telhetőt megtesz, ami e derék emberhez hozzáfűzheti.

Szergiusz, Desvarennesnétől elbueszva, ezt mondotta neki:

— Cserében azért az egész boldogságért, melyet ön nekem ad, én nem ajánlhatok önnek mást, mint életemet. Fogadja el, asszonyom, az öné az.

Az "urasszony" mély pillantást vetett a hercegre. Sajátságos hangon mondotta:

— Elfogadom. Mától fogva ön az enyém.

Maréchal karon fogta Pierret és eltávozott vele.

A herceg olyat mondott az imént, — szölt a titkár, — mi Antóniát juttatja eszembe, midőn a Velencei Kalmár-ban azt mondja a zsidónak: "Zechinóid fejében egy font husomát". Desvarennesné asszony félelmetesebb szeretettel csüng leányán, mintsem Shylock csüngött aranyán. A hercegnék jó lesz pontosan megtartani a lejáratú napokat és hiánytalanul lefizetni a megígért boldogsági kamatokat.

NYOLCADIK FEJEZET.

Ez emlékezőtes estét követő napon Pierre elutazott Algériába, dacára Desvarennesné minden kérésének, ki őt maga mellett akarta tartani. Pierre be akarta fejezni munkálatait. El lévén határozva arra, hogy a balszerencse ellen-jó lélekkel fog küzdeni, kész volt fenéki üriteni a családások keserű poharát. Desvarennesné, hogy némi kárpótlást nyújtson neki, megkínálta a jonyi malmok igazgatóságával, amelleit, hogy a cégben jelentékeny része lenne.

— Ha már fiam nem vagy, — mondá, — légy legalább a társam. S ha holtmikor nem hagyom rád egész vagyonomat, legalább életemben tehetlek gazdaggá.

Pierre nem fogadta el az ajánlatot; nem akarta, hogy azzal gyanúsíthassák, hogy midőn a Micheline kezére vágyódott, jó választ akart esapni. Üres kézzel akart kimenni ebből a házból, a

melyben egész életét remélte töltetni, hogy senki ne kételkedhessék abban, hogy ő Michelineben a nő szerette s nem a gazdag leányt.

Igen szép állást, egy bányai igazgatóságot ajánlottak neki Savoyában; ott hasznot is lát, becsületet is vall, mert igen érdekes tudományos tanulmányokat tehetett az elvállalt üzem vezetésében. Az volt terve, hogy egészen beleméri a munkába, s a tanulmányokban keresi bánatának feledését.

A saint-dominique-uteai palotában nagyban készültek a menyegzőre. Egyrészt a herceg, másrészt Cayrol, rendkívüli buzgósággal siettettk e szép nap előkészületeit; amaz: mert nagyravágyó álmának beteljesülését látta benne, emez: mert megtalálta benne örült szenvedélye kielégítését.

Szergiusz csupa kedvesség és figyelmesség volt s imádtatta magát Michelinevel, ki nem tudott betelni azzal, hogy a szeretett férfit látssa és hallja. Az önkívület bizonyos neme vett erőt a leánykán. Desvarennesné mély ámulattal nézte gyermekének ezt az átváltozását. Az egykedvű, kissé hideg Micheline, ki egy selyem-párnákon elterülő odaliszk szenvedélyességével áldégt, nyughatlan, izgatott szerelmissé változott, kinek szeme ragyogott, ajka szinte kicsattant. Véghetetlen szerelmi vágy sugárzott ki belőle. Miként azok a virágok, melyek a napnak egy sugarától kiféslenek és illatoznak, úgy hevült ki és szépült Micheline Szergiuszhoz egy pillantástól.

Az anyát ez nagy keserőséggel tölté el. Gunyos kicsinyléssel szölt leányának emez átalakulásáról. Ő szerinte Micheline nem is ment komoly számba. Csak egy báb képes arra, hogy ilyen bolondul beleszeressen egy férfiba a pusztá szépségeért. Mert, lelki tekintetben, az ő nézete szerint ez a herceg elszomorított középszerű volt. Semmi szelleme; rögtön elnémult, mihelyt a társalgás komoly tárgyra tért; nem beszélt semmiről, csak rongyokról, mint valami asszony, vagy lovakról, mint valami csizár. És ilyen ember tette valóságossal bomlottá Micheline!

Az "urasszony" megaláztatnak érezte magát, leányának nem mert szölni, de kárpótolta magát Maréchal előtt, kinek hallgatagságát jól ismerte s kit kedélyesen titkok kriptájának nevezett. Maréchal türelmesen hallgatta az "urasszony" panaszeit s leküzdöni iparkodott ennek a jövendőbeli vő ellen folyvást növekvő ellenszenvét.

(Folyt. köv.)

Jobb és szebb arc

A bőrnek fiatalos üdésége, tiszta, sima szeptőlenség segítésére lesz önnek, ha nincsen is megáldva, mint társnője, szépséggel. — Használja az —

Érdeky Liliom Krém

SZAPPANT ÉS ARCPORT.

Rendelje meg még ma. Küldjön be Money Orderon \$1.45-öt e címre:

ÉRDEKY KÁLMÁN
GYÓGYSZERÉSZ
1019 LIBERTY AVENUE,
PITTSBURGH, PA.

KIS

WAS

(4-k)

1748 márciusa György, akit a feladatra George Fairfax a vad földet, hogy mit végző ezekből a jegyzet, hogy nem volt a, mégis találta re való volt. Az vágolt mértföldet na, len és dohány és pompás gyümö, túl a széles foly. Egy este, írja napi munka után, ba, ahol étkézi, koztak. A fávgy, küdtek le, de Gy magát s amint a azt találta, hogy ágya s nines rajta, pokrócon kívül, a mia kell. A levek marosan arra Györgyöt, hogy f zék és úgy fekü, többiek. Ha nem olyan, fáradtak, nem aludtunk volt éjszakán. Ekkor, hogy ezentul kint ban a tűz mellett uton lesz és nem többé éjjeli nyug. Március 15-án e tomac egyik olya melyről azt mondo, gazdálható át. Nagy a patak vagy hat, ban állt mint aki. Elhatározták, hogy egy-két napra, Elt ni a meleg forrás, mezőn táboroztak. tával, minthogy a dig éradt volt, a kat a marylándi tutajon keltek át. nap lovagolniok, amely vagy huszot nyire volt attól a reggel elindultak. írja, hogy az ut, azok közt, amelyek állat valaha taposo.

Március 23-án t esapat rézbőrűvel, harcból tértek haz, fejbört is. Alkalm, eot látni. Az inq, lyet csináltak, tüz, zepén és köréje ü, hareos ezután nagy, dott, melyben ut, hogy miképen táne. Amikor bevégez, táncos felugrott, riasztották volna, ngrált a körben k. A többiek hamar, példáját. Ekkorra, megszólalt. El ké, hogy milyen finom az. Volt egy félig, amelynek tetejére, kifeszítve, tovább, ne néhány magga, köve egy lófarok, gyeu. Egy ember, egy másik meg dok, biek táncoltak. Nem szeretnék hallani mit esináltak. Március 26-án e egy helyre, ahol eg

KIS LÁNYOKNAK KIS FIUKNAK

WASHINGTON GYÖRGY élettörténete

The life of GEORGE WASHINGTON

(4-ik folytatás.)

1748 márciusában Washington György, akit Lord Fairfax erre a feladatra kizemelt, elment George Fairfax-szal, hogy ezeket a vad földeket fölmérje. Leírta, hogy mit végzett napról-napra, és ezekből a jegyzetkből megtudjuk, hogy nem volt valami könnyű dolga, mégis talált sokat, ami kedvére való volt. Az embereivel beloyagolt mértföldeket gazdag gabona, len és dohánytermő vidékeken és pompás gyümölcsösökön keresztül a széles folyó mentén.

Egy este, írja György, kemény napi munka után, betértek a házába, ahol étkezni és aludni szándékoztak. A fávágók ruháistól fekküdték le, de György levetette a magáét s amint le akart feküdni, azt találta, hogy laza szalma az ágya s nincs rajta semmi a pusztai pokrócon kívül, amelybe takarózni kell. A legyek és bogarak hamarosan arra kényszerítették Györgyöt, hogy fölkeljen, felöltözék és úgy fekküdjék le, mint a többiek. "Ha nem lettünk volna olyan fáradtak, mondja, biztosan nem aludtunk volna sokat azon az éjszakán." Ekkor megfogadta, hogy ezután kint alszik a szabadban a tűz mellett, amidőn ilyen uton lesz és nem kockáztatja meg többé éjjeli nyugalmát.

Március 18-án eljutottak a Potomac egyik olyan pontjához, a melyről azt mondták, hogy nem gázolható át. Nagy esőzés volt és a patak vagy hat lábbal magasabban állt mint akkortájt szokott. Elhatározták, hogy ott maradnak egy-két napra. Elmentek megnézni a meleg forrást és éjszakára a mezőn táboroztak. Két nap elmúltával, minthogy a patak még mindig áradt volt, átúszatták lovaikat a marylandi oldalra. Maguk tutaion keltek át és másnap egész nap lovagolniok kellett egy helyre, amely vagy huszonnégy mértföldnyire volt attól a helytől, ahonnan reggel elindultak. Washington azt írja, hogy az ut legrosszabb volt azok közt, amelyeket ember vagy állat valaha tapasztott."

Március 23-án találkoztak egy csapat rézbőrűvel, akik éppen harcól tértek haza s hoztak egy fejbőrt is. Alkalmuk volt haditanócot látni. Az indiánok nagy helyet csináltak, tüzet raktak a közepén és köréje ültek. Az egyik hareos ezután nagy beszédet mondott, melyben utasította őket, hogy miképpen táncoljanak.

Amikor bevégezte, a legjobb táncos felugrott, mintha álomból riasztották volna föl és szaladt, ugrált a körben különös módon. A többiek hamarosan követték a példáját. Ekkorra a zenekar is megszólalt. El kell mondanom, hogy milyen finom zenekar volt az.

Volt egy félig vízzel telt üst, amelynek tetejére szarvasbőr volt kifeszítve, továbbá egy héber benne néhány maggal s hozzá volt kötve egy lófarok, hogy szebb legyen. Egy ember rázta a hébert, egy másik meg dobolt, míg a többiek táncoltak. Nem hinném, hogy szeretnék hallani azt a zajt, a mit csináltak.

Március 26-án este eljutottak egy helyre, ahol egy Hedge nevű

ember lakott, aki György király fizetett embere volt, mint békebíró. Itt sátrort ütöttek. A vasoránál, amelyre megterítették, nem volt se kés, se villa, csupán az, amit a vendégek hoztak magukkal.

Április elsejének estején fujt a szél és esett az eső. A szalma, a melyen fekküdték, tüzet fogott s Györgyöt egyik embere mentette meg, aki fölkelte, amidőn a szalma lángbaborult.

"Négy éjszaka nem aludtam ágyban", — írja Washington ebben az időben egyik otthoni fiatal barátjának, "de amidőn jókat gyalogoltam napjában, lefekszem egy halom szalmára vagy medvebőrre a tűz mellé, a férjjel, feleséggel, gyerekekkel, kutyákkal és macskákkal és szeremes az, aki a tűzhöz legközelebb kap helyet."

Három évig folytatta ezt az életmódot, de minthogy nehéz élet volt ez, csak néhány hétig volt kint egyfolytában. A napi fizetése egy doubloon és néha hat pistole volt.

(Folytatjuk.)

Oroszlán karma, kigyó marása

(Folytatás a 4-ik oldalról.)

ki annyira ismerte az embert, a milyen nagyon utálta és — megvetette.

De magam halálát is kívántam néha. Még pedig forrón. De nem egészen őszintén: Mert hátha akkor azok ketten egymásra találnak! Ezért nem gondoltam komolyan válasra sem. Pedig tudtam, hogy bajom már gyógyíthatatlan. Ha véletlenül barátom el is tűnék közülünk, ott maradna a nyegle hadnagyoeska, a szatócs, aho! vásárolni szokott az asszony, a mézárós, akitől húst vesz, a kéményseprő vagy egy pincér a kávéházban...

Mindegy. Egy napon aztán, mikor már nem bírtam tovább, fegyvert vásároltam. Esküszöm, hogy a magam számára. Azt hittem, egy kétségbeesett pillanatban mégis lesz erőm végezni magammal. Azok a boldogok, akik sohase szenvedtek e szörnyű betegségben, bámulva kérdezik: — Hogyan juthatott ennyire egy intelligens ember! Egy képzelt rögeszme miatt!...

De a féltékenységek olyan mindegy, valódi ok, vagy csak örült agyrém alapján támad-e. Valamint a halálra mérgezettnek is közbömbös már, tudatosan vagy öntudatlanul szedte-e be a mérges anyagot, amely megromította testét. A fegyvert magammal hordtam állandóan. Egy reggel aztán — előzőleg rettenetes jelenetem volt megint, valami ostoba semmiség miatt, a feleségemmel, mikor beléptem a hivatalomba, a barátom tele torokkal hahótázott valami

(4. Continuation)

In March, 1748, George Washington, who had been picked out by Lord Fairfax for this task, went on his first trip with George Fairfax to stake off these wild lands. He wrote down what was done from day to day, and by these notes we learn that he had quite a rough time of it, and yet found much that was to his taste. He and the men with him rode for miles and miles through lands rich in grain, hemp, and tobacco, and through fine groves of trees on the bank of a broad stream.

One night, writes George, when they had been hard at work all day, they came to the house where they were to be fed and lodged. The wood-men went to bed with their clothes on, but George took his off, and as he turned in he found his bed was of loose straw with not a thing on it but the thread-bare blanket he was to wrap himself in. The fleas and bugs soon forced George to get up and put on his clothes and lie as the rest of the men did, and "had we not been so tired," he says "I am sure we should not have slept much that night." He made a vow then that he

would sleep out of doors near a fire when on such tramps, and run no more such risks.

On March 18, they reached a point on the Po-to-mac, which they were told they could not ford. There had been a great rainfall and the stream had not been so high, by six feet, as it was at that time. They made up their minds to stay there for a day or two; went to see the Warm Springs, and at night camped out in the field. At the end of two days, as the stream was still high, they swam their steeds to the Mary-land side. The men crossed in brich-bark boats, and rode all the next day in a rain storm to a place two-score miles from where they had set out that morn. Wash-ington writes that the road was "the worst that had ever been trod by man or beast."

On March 20 they fell in with a score or two of red-men who had been off to war and brought home but one scalp, and they had a chance to see a war-dance. The red-men cleared a large space, and built a fire in the midst of it, round which they all sat. One of the men then made a grand speech in which he told them how they were to dance.

When he had done, the one who could dance the best sprang up as if he had just been roused from sleep, and ran and jumped round the ring in a queer kind of way. The rest soon joined him, and did just as he did. By this time the band made itself heard, and I shall have to tell you what a fine band it was.

There was a pot half full of water with a piece of deer-skin stretched tight on the top, and a ground with some shot in it, and a piece of horse's tail tied to it to make it look fine. One man shook the gourd, and one drummed all the while the rest danced, and I doubt if you would care to hear the noise that was made.

Late in the day of March 26, they came to a place where dwelt a man named Hedge, who was in the pay of King George as justice of the peace. Here they camped, and at the meal that was spread there was not a knife nor a fork to eat with but such as the guests had brought with them.

On the night of the first of April the wind blew and the rain fell. The straw on which they lay took fire, and George was saved by one of the men, who woke him it was in a blaze.

"I have not slept for four nights in a bed," wrote Washington at this time to one of his young friends at home, "but when I have walked a good deal in the day, I lie down on a heap of straw, or a bear-skin by the fire, with man, wife, young ones, dogs, and cats; and he is in luck who gets the place next the fire."

For three years he kept up this mode of life, but as it was a hard life to lead he could be out but a few weeks at a time. His pay was a doubloon a day, and some-times six pis-toles.

(To be continued)

ny - Irta
et György

tét remélte tölt-
ne kétkedhessék
ehelíneben a nőt
gazdag leányt.
st. egy bányai
nlottak neki Sa-
znót is lát, be-
mert igen érde-
tanulmányokat
alf üzem vezeté-
ve, hogy egészen
kába, s a tanul-
bánatának fe-

ue-uteai palotá-
ültek a menyeg-
hereg, másrészt
ili buzgósággal
nap előkészüle-
magyarávagyó ál-
sét látta benne,
gtalálta benne
kielégítést.
kedvesség és
s imádatta ma-
ki nem tudott
a szeretett fér-
t. Az önkívület
erőt a leány-
é mély ámulat-
ének ezt az át-
kedvű, kissé hi-
egy selyem-pár-
szik szentelen-
yughatatlán, iz-
változott, kinek
ajka szinte ki-
etlen szerelmi
belőle. Miként
lyek a napnak
enek és illatoz-
és szépült Mi-
k egy pillantá-

y keserűséggel
esnyléssel szolt
alakulásáról. Ó
nem is ment
k egy báb ké-
bolondul bele-
ba a pusztai
lelki tekintet-
erint ez a her-
özépszerű volt.
gton elnémult,
komoly tárgy-
élt semmiről,
nt valami asz-
nt, mint valami
aber tette va-
lichefinet!
megalázott-
ányának nem
pótolta magát
ek hallgatag-
kit kedélyesen
nevezett. Ma-
hallgatta az
it s leküzdeni
övendőbeli vő-
vő ellenszen-

zebb
üdesége,
nség segít
nincsen is-
nöje, szép-
álja az -
Krémet
ARCPORT.
a. Küldjön
\$1.45-55 e
LMÁN
SZ
VENUE,
PA.

INGYEN

GYÖNYÖRÜ, DISZES ÉS MŰVÉSZIES KIÁLLÍTÁSÚ FALINAPTÁR-AJÁNDÉK

1921-İK ÉVI

A PARTOS PATIKA MINDEN EGYES COSTÜMERÉNEKI SZENZÁCIÓT FOG KELTENI

az egész üzleti piacon az a gyönyörű falinaptár, melyet a világhírű és közkedvelt **PARTOS PATIKA** fog adni az új év forduló alkalmából minden olyan üzletfelének, aki legkésőbb folyó évi december hó 26-ig bezárólag legalább 1 dollár 10 cent ára Partos-féle gyógyszer-különlegességet rendel.

A **PARTOS PATIKA** ujesztendei falinaptárai mindig igen szépek voltak, az ezidei azonban felül fogja mulni az eddigieket is. – Valóban méltó lesz a **PARTOS PATIKA** nagyszerű izléséhez és kitűnő hírnevéhez ez az ajándék-falinaptár. – Szeresse meg magának mindenki!

Ezennel köztudomásra adjuk pedig e lap tisztelt olvasóinak, hogy a falinaptárak szétküldése a rendelések beérkezésének sorrendjében fog eszközöltetni. – Okosan cselekszik tehát az, aki minél előbb beküldi rendelését, mert aki előbb jön, az előbb kapja meg az ajándék-falinaptárt.

Intézkedjék gyorsan, lehetőleg azonnal, mert ezren és ezren fognak sietni rendelni, hogy biztosítsanak maguknak legalább egyet e falinaptárakból. – Ámde az óhazában levő szeretteinek, barátainak és ismerőseinek is küldhet a **PARTOS PATIKA** gyönyörű falinaptáraiból új évi ajándék gyanánt. – Hiszen annyit szerezhet belőlük még most és idejekorán, amennyit csak átküldeni akar, amit egyszerűen és igen könnyen megtehet úgy, hogy annyiszor 1 dollár és 10 cent ára Partos-szert rendel, ahány falinaptárra Önnek szüksége van. – Kedvességet és figyelmességet tanúsító ajándék lesz az odaát, amit kétségtelenül mindenki örömmel és köszönettel fog fogadni a messze-messze távol Amerikából!

Rendelésével és a pénzzel együtt küldje be okvetlenül az alábbi falinaptár-szelvényt.

Vágja ki!

AJÁNDÉK FALINAPTÁR – SZELVÉNY.

Vágja ki!

Mellékelt rendelés alapján annak idején darab falinaptárt kapok a **PARTOS PATIKÁTÓL**. – Kérem azok mielőbbi elküldését a következő pontos címre:

Név:

Házszám és utca, vagy Box szám:

Város: Allam

Mindennemű levél, rendelés és pénz erre a címre küldendő:

PARTOS PATIKA

160 Second Ave., (10-ik utca sarok) New York, N.Y.

A világhírű Partola, Partoglory, Liró, stb. gyógyszer-különlegességek feltalálója és egyedüli készítője.